

# Ochrana měkkých cílů se zaměřením na fáze útoku

Bc. Hana Pullmannová

---

Bakalářská práce  
2020



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta aplikované informatiky

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta aplikované informatiky  
Ústav bezpečnostního inženýrství

Akademický rok: 2019/2020

**ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE**  
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Hana Pullmannová  
Osobní číslo: A17394  
Studijní program: B3902 Inženýrská informatika  
Studijní obor: Bezpečnostní technologie, systémy a management  
Forma studia: Kombinovaná  
Téma práce: Ochrana měkkých cílů se zaměřením na fáze útoku  
Téma práce anglicky: Protection of Soft Targets with a Focus on an Attack's Phases

**Zásady pro vypracování**

1. Uvedte základní terminologii k dané problematice.
2. Rozeberte problematiku měkkých cílů v obecné rovině.
3. Popište možnosti ochrany měkkých cílů.
4. Rozeberte dokumenty vydané Ministerstvem vnitra České republiky k ochraně měkkých cílů.
5. Rozpracujte možnosti ochrany dle fází útoku.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

1. KALVACH, Zdeněk a Benedikt VANGELI. Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2018 [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>
2. KALVACH, Zdeněk. Metodika – základy ochrany měkkých cílů [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2016 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/metodika-zaklady-ochrany-mekkych-cilu-pdf.aspx>
3. Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020 [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: [www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx](http://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx)
4. Strategie České republiky pro boj proti terorismu [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2019-11-25]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>
5. BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus. 1. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-1-7.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Dora Lapková, PhD.  
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce: 7. prosince 2019  
Termín odevzdání bakalářské práce: 25. května 2020

L.S.

---

**doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.**  
děkan

---

**Ing. Jan Valouch, Ph.D.**  
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 7. prosince 2019

**Jméno, příjmení: Bc. Hana Pullmannová**

**Název bakalářské práce: Ochrana měkkých cílů se zaměřením na fáze útoku**

**Prohlašuji, že**

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

**Prohlašuji,**

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

Bc. Hana Pullmannová, v.r.  
.....  
podpis diplomanta

## **ABSTRAKT**

Bakalářská práce rozebírá ochranu měkkých cílů se zaměřením na fáze útoku. Úvodem jsou zmíněny současné problémy v této oblasti. V první kapitole je vysvětlen pojem měkké cíle, jejich typy, dokumenty vydané státem pro řešení ochrany měkkých cílů, také možné útoky na měkký cíl a kdo jej ohrožuje. Druhá kapitola objasňuje terorismus, jeho typy, využívané zbraně a uvádí teroristické útoky posledních let. Další kapitolou jsou systémy technické ochrany, jejichž úkolem je chránit osoby a majetek v objektech nebo prostorách. Poslední kapitola v teoretické části se zabývá fyzickou ostrahou, uvádí nejen složky IZS, jimiž jsou Policie ČR nebo Armáda ČR, ale také soukromé bezpečnostní služby a soukromou osobu, např. bodyguarda. Praktická část se věnuje fázím útoku na měkké cíle. Fáze jsou rozděleny na fázi před útokem, fázi během útoku, fázi po útokem. Poslední kapitolou bakalářské práce je popis konkrétního objektu, jež je v tomto případě obchodní galerie.

Klíčová slova: měkké cíle, terorismus, mechanické zábranné systémy, fyzická ostraha, poplachové a tísňové zabezpečovací systémy, fáze útoku

## **ABSTRACT**

Bachelor thesis is focused on the protection of soft targets with focus on the attack phases. The current problems in this area are mentioned in the introduction. The first chapter explains the concept of soft targets, their types, documents issued by the state to address the protection of soft targets, as well as possible attacks on the soft target and who threatens it. The second chapter explains terrorism, its types, used weapons and lists terrorist attacks of recent years. The next chapter is dedicated to technical protection systems, whose purpose is to protect people and property inside buildings or premises. The last chapter in the theoretical part deals with physical security, lists not only IRS units, which are the Czech police or the Czech army, but also private security services and bodyguards. The practical part is dedicated to the stages of attack on soft targets. The phases are divided into the phase before the attack, the phase during the attack and the phase after the attack. The last chapter of this bachelor thesis is a description of a specific object, which in this case is a shopping gallery.

Keywords: soft targets, terrorism, mechanical restrain systems, physical security, intrusion and hold-up alarm system, phases of attack

Tímto bych chtěla poděkovat Ing. Doře Lapkové, Ph.D jakožto vedoucí mé bakalářské práce za příkladné vedení a věcné připomínky.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	<b>10</b>
<b>I TEORETICKÁ ČÁST</b> .....	<b>12</b>
<b>1 MĚKKÉ CÍLE</b> .....	<b>13</b>
1.1 TYPY MĚKKÝCH CÍLŮ .....	13
1.2 DOKUMENTY MINISTERSTVA VNITRA K PROBLEMATICE MĚKKÝCH CÍLŮ A TERORISMU .....	15
1.2.1 Norma ČSN 73 44 00 .....	15
1.2.2 Základy ochrany měkkých cílů .....	16
1.2.3 Strategie České republiky v boji proti terorismu .....	16
1.2.4 Systém vyhlášení stupňů ohrožení terorismem .....	17
1.2.5 Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle .....	18
1.2.6 Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu ..	18
1.2.7 Bezpečnostní plán měkkého cíle .....	18
1.3 ÚTOKY NA MĚKKÉ CÍLE V ČESKÉ REPUBLICE .....	19
1.3.1 Útok na železniční trať .....	19
1.3.2 Útok ve Žďáru nad Sázavou .....	19
1.3.3 Útok v Uherském Brodě .....	20
1.3.4 Útok v Ostravě .....	20
1.4 KDO OHROŽUJE MĚKKÉ CÍLE .....	20
1.5 ZÁVĚR .....	21
<b>2 TERORISMUS</b> .....	<b>22</b>
2.1 DRUHY TERORISMU .....	23
2.2 TAKTICKÉ PRINCIPY TERORISMU .....	24
2.2.1 Princip I: Násilí jako argument .....	25
2.2.2 Princip II: Výběr ideálního cíle pro propagandu .....	25
2.2.3 Princip III: Provokativní útoky .....	25
2.2.4 Princip IV: Maximální publicita při minimálním riziku .....	25
2.2.5 Princip V: Překonání obranných opatření díky překvapení .....	25
2.2.6 Princip VI: Hrozba násilím .....	25
2.2.7 Princip VII: Ohrožení civilních osob .....	26
2.3 TYPY TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ .....	26
2.3.1 Napadení střelnou, chladnou či sečnou zbraní .....	26
2.3.2 Útok vozidlem .....	27
2.3.3 Bombový útok .....	27
2.3.4 Rukojmí a únosy .....	28
2.3.5 Hrozby, zastrašování a vydírání .....	28
2.3.6 Sabotáže a rozvratné operace .....	28
2.3.7 Dezinformace a propaganda .....	28
2.3.8 Útoky na významné osobnosti .....	29
2.4 ZBRANĚ VYUŽÍVANÉ TERORISTY .....	29
2.5 TERORISTICKÉ ÚTOKY POSLEDNÍCH LET .....	30
2.6 ZÁVĚR .....	32
<b>3 SYSTÉMY TECHNICKÉ OCHRANY</b> .....	<b>33</b>

3.1	MECHANICKÉ ZÁBRANNÉ SYSTÉMY (MZS) .....	34
3.2	POPLACHOVÉ ZABEZPEČOVACÍ A TÍŠŇOVÉ SYSTÉMY (PZTS) .....	35
3.3	ZÁVĚR .....	36
<b>4</b>	<b>FYZICKÁ OSTRAHA .....</b>	<b>37</b>
4.1	POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY .....	37
4.1.1	Ochranná služba Policie ČR .....	37
4.2	ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY .....	38
4.2.1	Vojenská policie .....	38
4.3	SOUKROMÁ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBA .....	39
4.4	SOUKROMÁ OSOBA – BODYGUARD .....	40
4.5	ZÁVĚR .....	41
<b>II</b>	<b>PRAKTICKÁ ČÁST .....</b>	<b>42</b>
<b>5</b>	<b>FÁZE I: PŘED ÚTOKEM.....</b>	<b>43</b>
5.1	PROTITERORISTICKÁ OPATŘENÍ .....	43
5.1.1	Teroristické činy dle zákona .....	44
5.2	PREVENTIVNÍ OPATŘENÍ .....	44
5.3	BEZPEČNOSTNÍ PLÁN .....	45
5.4	DOTAČNÍ PROGRAMY .....	46
5.5	URČENÍ CÍLŮ.....	46
5.5.1	Charakteristika cílů.....	46
5.5.2	Charakteristika možných teroristů.....	47
5.6	STANOVENÍ VHODNÝCH OPATŘENÍ .....	47
5.7	VČASNÉ VAROVÁNÍ .....	48
5.7.1	Detekování podezřelého chování.....	49
5.8	PRVKY SYSTÉMU TECHNICKÉ OCHRANY .....	50
5.9	MOŽNOSTI PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ MĚKKÝCH CÍLŮ.....	51
5.9.1	Kurz první pomoci.....	51
5.9.2	Kurz sebeobrany .....	52
5.9.3	Příprava na traumatizující událost .....	52
5.10	ZÁVĚR .....	52
<b>6</b>	<b>FÁZE II: BĚHEM ÚTOKU.....</b>	<b>54</b>
6.1	LOKALIZACE ÚTOKU .....	54
6.2	VYUŽITÍ SYSTÉMŮ TECHNICKÉ OCHRANY .....	54
6.3	RUN, HIDE, FIGHT.....	55
6.4	ZÁVĚR .....	57
<b>7</b>	<b>FÁZE III: PO ÚTOKU.....</b>	<b>58</b>
7.1	KOMUNIKACE SE ZÁCHRANNÝMI SLOŽKAMI .....	58
7.2	OTÁZKY, KTERÉ JE TŘEBA ZODPOVĚDĚT .....	58



7.3	OBNOVA ŠKOD.....	60
7.4	URČENÍ DOPADU, ANALÝZY, NOVÁ OPATŘENÍ .....	60
7.5	ZÁVĚR .....	61
<b>8</b>	<b>KONKRÉTNÍ OBJEKT – OBCHODNÍ GALERIE.....</b>	<b>62</b>
8.1	POPIS OBJEKTU .....	62
8.2	SILNÁ A SLABÁ MÍSTA.....	62
8.3	MOŽNOSTI ZABEZPEČENÍ .....	63
8.4	ZÁVĚR .....	65
	<b>ZÁVĚR.....</b>	<b>66</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY .....</b>	<b>67</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK .....</b>	<b>71</b>
	<b>SEZNAM OBRÁZKŮ.....</b>	<b>72</b>
	<b>SEZNAM TABULEK .....</b>	<b>73</b>

## ÚVOD

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na řešení ochrany měkkých cílů proti útoku, ať už by se jednalo o teroristický čin, nebo útok z jiných pohnutek, a to se zaměřením na jednotlivé fáze útoku. Útoky na civilní obyvatelstvo nejsou v naší republice naštěstí obvyklé, ale připravenost, zabezpečení a alespoň minimální povědomí o tom, jak se v krizové situaci zachovat, vede k lepšímu zvládnutí situace, snížení paniky a lepší spolupráci se složkami Integrovaného záchranného systému.

Současná situace v České republice je z hlediska projevů terorismu klidná a připravenost našeho státu na případný boj s terorismem na našem území je dle Ministerstva vnitra odpovídající. Díky členství v Evropské unii a Severatlantické alianci a zapojení do protiteroristických opatření je třeba nepodceňovat toto nebezpečí. Nutností je být připraven a odpovídajícím způsobem chránit a zajišťovat bezpečí všem občanům. Plnění konkrétních úkolů, které jsou popsány v dokumentu se strategií boje proti terorismu spadají do gescce Odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra. [1]

Cílem bakalářské práce je zpracovat do jednoho dokumentu informace o ochraně měkkých cílů včetně rozepsání dokumentů vydaných Ministerstvem vnitra o této problematice, a to se zaměřením na tři fáze útoku. Před útokem, během útoku a po něm. V každé fázi je důležité něco trochu jiného, ale největší podíl si nese část první, která je zaměřena na prevenci. Ta je jak z pohledu státu a majitelů měkkých cílů, tak z pohledu lidí, kterých se případně ohrožení týká. Což je s trochou nadsázky každý člověk, protože každý se může ocitnout ve špatnou dobu na špatném místě. Dalším cílem bude zhodnotit stav vybraného objektu, jeho silné a slabé stránky a navrhnout možná vylepšení bezpečnostního systému.

V teoretické části budou objasněny pojmy související s měkkými cíli, dále bude popsán terorismus, jeho definice, prostředky a zbraně využívané teroristickými skupinami, druhy terorismu a příklady teroristických útoků posledních let. Další část bude zaměřena na systém technické ochrany, který je rozdělen na mechanické zábranné systémy a poplachový, zabezpečovací a tísňový systém. Poslední kapitola teoretické části se bude zabývat fyzickou ostrahou, ve které budou zahrnuty jak státní, tak soukromé služby.

Praktická část bude zaměřena na jednotlivé fáze útoku. První fáze – před útokem bude zaměřena na prevenci útoku, jak z hlediska toho, co může udělat stát i toho, co mají v rukou samotné měkké cíle, případně občané. Druhá fáze – během útoku a s ní související třetí fáze – po útoku je zaměřena více na lidský faktor. Myslím, že právě chování lidí je klíčovým

faktorem pro zvládnutí krizové situace, ve které vládne panika a chaos. Tyto fáze jsou dle mého názoru hodně teoretické. Lidské chování je nevyzpytatelné a velmi těžko předvídatelné, proto i při sebelepším výcviku nebo školení není zaručeno, že lidé budou spolupracovat. V případě ohrožení nám instinkty přirozeně radí útek nebo boj. Boj pravděpodobně nepřipadá moc v úvahu, byť to záleží na nastavení každého z nás. Zůstat na místě útoku mi připadá trochu proti základním instinktům, ale myslím, že kdyby bylo možné se trochu naučit ovládat strach a vědět, jak pomoci a jak se chovat v takové situaci, bylo by možné zmírnit následky na lidských životech v počáteční panice i následném zajišťování situace.

## **I. TEORETICKÁ ČÁST**

## 1 MĚKKÉ CÍLE

Před řešením samotné problematiky ohledně měkkých cílů a sestavení co nejkompexnější strategie pro minimalizování obětí při útocích je třeba si vysvětlit základní pojmy s ní související. Logicky jako první přichází na řadu samotný pojem měkký cíl. Tento pojem nemá nikde přesně stanovenou definici, ale obecně jej lze popsat jako místo/oblast či zařízení s vyšší koncentrací osob, které má nízkou úroveň zabezpečení proti násilným útokům. [2]

*„Přestože termín „měkké cíle“ (soft targets) není nikde přesně definován, v zásadě je toto označení bezpečnostní komunitou používáno pro označení míst s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům, která jsou pro tuto svou charakteristiku vybírány jako cíl takovýchto útoků, typicky útoků teroristických.“ [3]*

Ze samotného popisu jasně vyplývá, proč jsou tato místa tak atraktivní jako cíle pro teroristické a jiné násilné útoky. Lehká dostupnost a vyšší počet civilních osob na jednom místě je lákavé místo kde zaútočit, navíc úspěšný útok s velkým počtem obětí je pro společnost ochromující, což má za následek vyvolání strachu a paniky.

Na druhé straně pak stojí výraz tvrdé cíle, kde už by musel být útok mnohem složitější a propracovanější. Co ale ve výsledku znamená? Jedná se o dobře chráněné a střežené státní, nestátní, komerční objekty, kde je úroveň zabezpečení proti násilným útokům na vyšší či vysoké úrovni a dostat se dovnitř je komplikované. [2]

### 1.1 Typy měkkých cílů

Měkké cíle lze rozdělit do různých kategorií a oblastí. Podle toho, kdo se převážně na daném místě zdržuje, jaké akce se na místě konají či z hlediska přístupu. Také zda se jedná o otevřená prostranství či budovy.

Mezi měkké cíle lze zařadit následující:

- *„školská zařízení, koleje, menzy, knihovny,*
- *církevní památky a místa určená k uctívání,*
- *nákupní centra, tržiště a obchodní komplexy,*
- *kina, divadla, koncertní sály, zábavní centra,*
- *shromáždění, průvody, demonstrace,*

- *bary, kluby, diskotéky, restaurace a hotely,*
- *parky a náměstí, turistické památky a zajímavosti, muzea, galerie,*
- *sportovní haly a stadióny,*
- *významné dopravní uzly, vlaková a autobusová nádraží, letištní terminály,*
- *nemocnice, polikliniky a další zdravotnická zařízení,*
- *veřejná shromáždění, průvody, poutě,*
- *kulturní, sportovní, náboženské a další akce,*
- *komunitní centra.*“ [3]

### **Školská zařízení (školy, koleje, menzy)**

Patrně nejcitlivější oblast společnosti, na kterou lze zaútočit. Obecně jakýkoli útok zaměřený na děti a mládež je vnímán extrémně negativně a zřejmě jako nejhorší možný útok. Díky několika případům útoků na žáky, nebo které byly vedeny přímo žáky, jsou dnes školy lépe zabezpečeny. Nicméně ve školách je zapotřebí mít specifický přístup zabezpečení nejen z hlediska vnější hrozby, ale také té vnitřní. [3]

### **Nákupní centra (obchodní komplexy a tržiště)**

Vysoká koncentrace lidí a zabezpečení proti násilným útokům na nízké úrovni dělá z těchto center ideální měkký cíl. Minulost by nás měla z řady tragických událostí poučit o zabezpečení těchto míst a objektů. Jen během sedmi let mezi roky 1998 a 2005 došlo celosvětově k více jak 60 útokům na obchodní centra (pomocí výbušnin, braní rukojmích a další). [3]

### **Veřejné akce**

Pořádání a organizování jakýchkoli veřejných akcí znamená riziko, zvláště pokud se jedná o akce medializované, důležité nebo například za účasti významných osobností. Bezpečnostní opatření by mělo být samozřejmostí už při počátečních přípravách a zahrnuta by měla být všechna možná rizika, která jsou pochopitelně odlišná dle toho, zda se jedná o mezinárodní akci či zábavu konající se na vesnici. [3]

### **Náboženské akce**

Byť existuje mnoho druhů terorismu, ten nejradikálnější v současnosti je pravděpodobně náboženský, proto je potřeba tento druh akcí, objektů a památek dobře chránit. Víra a

náboženství je kamenem sváru mezi lidmi už stovky let. Proto nejsou nábožensky orientované útoky nijak překvapující. [3]

### **Dopravní prostředky (dopravní uzly, nádraží, letiště)**

Ochromení dopravní sítě znamená nejen komplikace pro množství lidí, kteří cestují hromadnými prostředky, ale další snad ještě zásadnější problém je narušení dopravní infrastruktury a tím například zásobování.

Všechna místa, kde se zdržuje větší počet lidí, jsou potenciální cíl a můžeme mezi ně zařadit i zábavní centra, kina a restaurace, kulturní památky, muzea a galerie. Velmi bolestivý zásah pro společnost je nepochybně útok na zdravotnická zařízení. Mezi ohrožené oblasti pod širým nebem lze zařadit parky, průvody, shromáždění nebo poutě. [3]

## **1.2 Dokumenty Ministerstva vnitra k problematice měkkých cílů a terorismu**

Ministerstvo vnitra se problematice měkkých cílů a otázce terorismu intenzivně věnuje. Přestože v naší republice k teroristickým útokům nedochází ve velkém počtu, hrozba je tu stále možná. Proto je potřeba se tímto problémem zabývat a mít připraveny plány a strategie pro případ uskutečnění útoku. Ke zmíněnému jsou vypracovány dokumenty, které slouží jako návod, jak postupovat a zabezpečovat ochranu měkkých cílů.

### **1.2.1 Norma ČSN 73 44 00**

Jedná se o dokument a nové normy v něm uvedené jsou zaměřeny na školy a školská zařízení. Norma značená „ČSN 73 44 00 Prevence kriminality – řízení bezpečnosti při plánování, realizaci a užívání škol a školských zařízení“ byla vypracována pro řešení problematiky tohoto měkkého cíle, zvláště, když zabezpečení škol je jednou z priorit naší společnosti. Předmětem této normy je posouzení rizik kriminálního a asociálního chování, a to včetně návrhu a implementace bezpečnostních opatření. Norma je vnímána jako takové vodítko pro tvorbu návrhů od plánovačů, projektantů, ředitelů, zřizovatelů, zaměstnanců školy a pro všechny další zainteresované strany. Velké množství technických doporučení, norem, vyhlášek či zákonů může být nepřehledných, proto také pomáhá v orientaci mezi nimi a odkazuje na ty potřebné pro školy. [4]

### 1.2.2 Základy ochrany měkkých cílů

Dokument zvaný „Základy ochrany měkkých cílů – metodika“ byl vypracován týmem Soft Targets Protection Institute pod vedením Ing. Zdeňka Kalvacha. Jeho úkolem je seznámit s problematikou měkkých cílů a s možnostmi jejich ochrany před závažnými násilnými útoky, jako jsou právě již zmíněné útoky teroristické. Tato metodika je využitelná nejen proti teroristickým útokům, ale poslouží i při přípravě taktiky proti extrémistům či osobám s kriminální nebo osobní motivací, proti duševně nemocným atd. Využít ji mohou prakticky všichni vlastníci měkkých cílů – organizace, firmy, školy, ale i jednotlivci. Uvedená metodika je zaměřena primárně na předcházení útoků a snížení dopadu těchto akcí, protože zneškodňování pachatelů je většinou v rukách profesionálních složek.

Dokument popisuje základní pojmy z oblasti měkkých cílů, jejich členění a kdo je nejvíce ohrožuje. Dále jsou zde popsány bezpečnostní prvky, jejich využití a základní principy zabezpečení měkkých cílů. Jsou zde uvedena doporučení pro jejich zodolnění a doporučené postupy pro zabezpečení jsou nemalou součástí metodiky. Závěrem jsou uvedeny metody detekce podezřelého chování, díky kterému je možné včas odhalit hrozící nebezpečí. [3]

### 1.2.3 Strategie České republiky v boji proti terorismu

Strategie České republiky (ČR) v boji proti terorismu je dokumentem, jež se zabývá hrozbou teroristických útoků na území našeho státu. Jeho cílem je seznámit se základními principy boje proti teroristické hrozbě a také s aktuální situací bezpečnostního systému České republiky. Je zde rozebráno pět hlavních oblastí a konkrétně se jedná o

- spolupráci mezi zainteresovanými subjekty,
- ochranu obyvatel a dalších možných cílů,
- bezpečnostní výzkum a komunikaci s veřejností,
- prevenci proti radikalizaci a nabírání členů do teroristických skupin,
- legislativu týkající se boje proti terorismu. [5]

Uvedená strategie je v souladu s naší bezpečnostní strategií a deklaruje tak také svůj postoj k problematice terorismu. Ministerstvo vnitra na tomto strategickém dokumentu intenzivně pracuje spolu s dalšími subjekty zabývajícími se bezpečností a je postupně upravován dle aktuálních podmínek. Protože boj proti terorismu je nikdy nekončící a jak se vyvíjí, je třeba vyvíjet i další a nové strategie k jeho potírání. [5]



#### 1.2.4 Systém vyhlašování stupňů ohrožení terorismem

Dokument označovaný jako „Systém vyhlašování stupňů ohrožení terorismem“ definuje jednotlivé stupně a jejich vyhlašování, které je platné buď pro celou republiku, nebo pro určenou oblast. Jednotlivé stupně jsou rozděleny na čtyři. První stupeň je označován jako nulový stav a nemá grafické znázornění. Další stupně budou rozebrány pod obrázkem číslo 1. Vyhlášení provádí vláda České republiky na základě návrhu ministra vnitra, vyhlásí se zvýšený stupeň ohrožení terorismem a vláda jej až následně potvrdí nebo zruší. [6]

V současné době je u nás vyhlášen první stupeň ohrožení terorismem.



Obr. 1. Grafické znázornění jednotlivých stupňů ohrožení [6]

##### **Základní (nulový) stav**

Jedná se o ideální stav, kdy není známá žádná obecná či konkrétní hrozba útoku na našem území. Vzhledem ke světové situaci a příslušnosti ČR k euroatlantickým strukturám je tento stav obtížně dosažitelný, protože nulové riziko ohrožení terorismem prakticky nikde neexistuje. [6]

##### **První stupeň (žlutý trojúhelník)**

Znamená, že existuje obecné ohrožení, které vyplývá ze situace v zahraničí či z mezinárodních aktivit ČR. Na druhé straně není známa konkrétní hrozba teroristického útoku, proto je třeba dbát zvýšené opatrnosti a jsou v platnosti některá bezpečnostní opatření. [6]

##### **Druhý stupeň (oranžový trojúhelník)**

Při vyhlášení druhého stupně existuje zvýšené riziko terorismu, ale nejsou známy (nebo je není možné předpovědět) bližší okolnosti útoku nebo jeho načasování. Vyhlašuje se podle předchozích událostí nebo po obdržení informací o hrozbě. [6]

### **Třetí stupeň (červený trojúhelník)**

Třetí stupeň znamená přímé ohrožení a je potřeba obezřetnosti a pohotovosti. Vyhlašuje se v návaznosti na očekávaný útok nebo po něm, kdy je potřeba zamezit jeho pokračování nebo opakování a minimalizovat škody. [6]

#### **1.2.5 Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle**

Cílem dokumentu „Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle, aneb co, kdy, kde a od koho vám hrozí“ je naučit se, jak správně vyhodnotit ohroženost vybraného cíle. Poté je možné vytvořit kvalitní základy pro tvorbu bezpečnostního systému. Díky svému zaměření na vyhodnocení je určena spíše pro majitele, vedoucí pracovníky a provozovatele měkkých cílů. Odpovědný pracovník je pomocí tohoto dokumentu provázen myšlenkovým procesem, který jej systematicky vede k pochopení toho, co danému měkkému cíli hrozí. Provede ho procesem zodpovězení tří základních otázek, jako co a proti komu chránit a jakým způsobem útočí zdroje hrozeb. To jsou základní otázky, na které navazuje seznam konkrétních možných způsobů útoku a jejich vyhodnocení od nejprioritnějšího, po méně závažný. Podle priorit se pak pracovník rozhodne, jakou hrozbu řešit jako nejvíce akutní. [7]

#### **1.2.6 Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu**

Dokument „Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu, aneb jak se vyrovnat s nastalou situací“ byl vytvořen pro případy, kdy nebylo možné zabránit útoku a je potřeba pomoci měkkým cílům se s touto situací vyrovnat. Nečekaným incidentům, nejen těm násilným, nelze na sto procent zabránit ani s veškerou snahou o co nejlepší zabezpečení. Připravenost je proto na místě. Tato metodika je obecným návodem, jak postupovat v případě vzniku takovéto situace. Jak zabránit velkým ztrátám na životech, zdraví a majetku. Nebo důležitých aspektech fungování organizace, včetně reputace. Je vhodná nejen pro organizace, ale díky své obecnosti i pro vzdělávací zařízení, komerční subjekty či turistická zařízení, nemocnice i jednorázové akce (sportovní, kulturní...) a další. Pojednává o tvorbě koordinačního plánu, vysvětluje, co je koordinační tým a jeho aktivaci. V neposlední řadě je zaměřen na správnou komunikaci uvnitř organizace a ve vztahu k veřejnosti, médiím. [8]

#### **1.2.7 Bezpečnostní plán měkkého cíle**

„Bezpečnostní plán měkkého cíle, aneb co by nemělo být opomenuto při jeho zpracování“ je příručkou, která je určena osobám zodpovědným za bezpečnost měkkého cíle. Díky

tomuto dokumenty mohou vypracovat praktický bezpečnostní plán, soustředující se na tvorbu systému ochrany proti závažným násilným útokům. Dokument navazuje na vyhodnocení ohrožení měkkého cíle, protože bez vyhodnocení nelze vytvořit bezpečnostní opatření, která jsou jasně definována v bezpečnostním plánu. Plán, který je specifický pro každý měkký cíl, je zpracováván hlavně proto, aby zodpovědná osoba měla jasně daný postup, jak svůj měkký cíl chránit. Všechna opatření související s bezpečnostní jsou provázána do jednoho celku. Tento dokument popisuje typologii měkkého cíle, bezpečnostní prvky, jako je fyzická bezpečnost nebo technické prostředky a v neposlední řadě proces oznamování a evidence bezpečnostních incidentů. [9]

### 1.3 Útoky na měkké cíle v České republice

České republice se naštěstí zatím teroristické útoky ve vyšším počtu vyhýbají, ale není imunní vůči všem útokům vedeným proti měkkým cílům. Nejedná se o teroristické činy, protože pachatelé nemají úmysl vyvolat strach nebo prosadit nějaký svůj zájem, jedná se například o pohnutky z rodinných důvodů nebo o psychicky nemocné osoby. Výjimku tvoří jediný člověk u nás odsouzený za terorismus.

#### 1.3.1 Útok na železniční trať

Jednalo se o dva útoky pomocí stromů pokácených na železniční trať. První vlak narazil v červnu 2017 mezi Mladou Boleslaví a Bakovem nad Jizerou, druhý o dva měsíce později mezi stanicemi Bezděz a Bělá pod Bezdězem. Senior, který byl odsouzen za teroristický čin sice, dle jeho slov, nechtěl nikomu ublížit, ale jeho pohnutkou bylo vyvolat odpor k migraci a migrantům v návaznosti na události v Evropě a nepokoje v zařízení Bělá-Jezová. [10]

#### 1.3.2 Útok ve Žďáru nad Sázavou

V říjnu roku 2014 došlo na Střední škole obchodu a služeb ve městě Žďár nad Sázavou k útoku reznou zbraní na studenty. Jeden student svým zraněním podlehl, další tři studentky byly zraněny či utrpěly psychický šok. Útok byl veden 26letou ženou, kterou policisté nakonec zpacifikovali pomocí taseru (zařízení, které po vystřelení elektrod na osobu způsobí paralýzu nervové soustavy). [11]

### 1.3.3 Útok v Uherském Brodě

Psal se únor 2015 když do restauračního zařízení v Uherském Brodě vstoupil ozbrojený 63letý muž a začal útočit střelnou zbraní. Zastřelil 8 lidí, nakonec po útoku spáchal sebevraždu. [12]

### 1.3.4 Útok v Ostravě

Na konci roku 2019, konkrétně 10. 12., byl proveden útok ve Fakultní nemocnici v Ostravě. Střelec, který se sám zastřelil asi tři hodiny po útoku, vstoupil nejprve do čekárny traumatologické ordinace a začal střílet. Z devíti postřelených bylo smrtelně zraněno sedm lidí. [13]

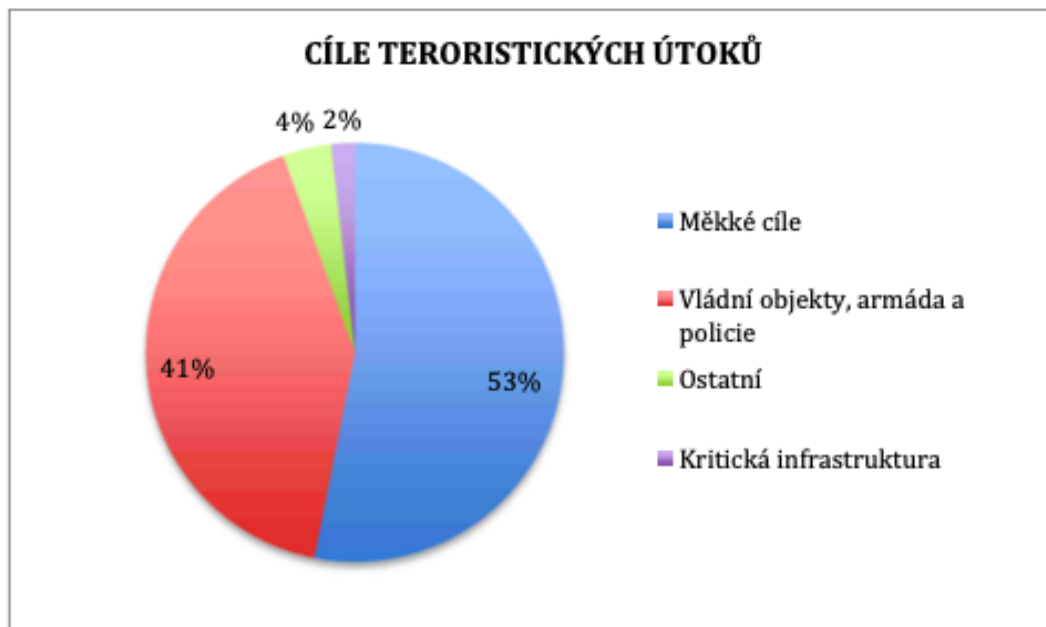
## 1.4 Kdo ohrožuje měkké cíle

Měkké cíle obecně nelze bránit před všemi hrozbami, protože jsou ohroženy z mnoha směrů. Často bývá první myšlenkou, že je útok veden teroristy. To je pravda, kterou lze podložit statistikami. Nicméně ochrana osob a jejich zdraví a života je narušena i z oblasti běžné kriminality nebo například psychicky narušených osob. Je možné zde zařadit násilníky či skupiny, které útočí v rámci kriminální činnosti či organizovaného zločinu, psychicky nemocné, mstící se osoby, či takové, které útočí z nenávisti.

### Kdo útočí na měkké cíle

- *násilníci zapojení do klasické kriminální činnosti;*
- *psychicky nemocné osoby;*
- *mstící se zaměstnanci nebo klienti;*
- *skupiny organizovaného zločinu;*
- *extremisté a osoby útočící z nenávisti (útočníci páchající tzv. hate crime);*
- *teroristé. [7]*

Zmíněné faktory nelze nikdy eliminovat, ale obecně se jimi ochrana měkkých cílů nezabývá, protože se zaměřuje na závažné násilné trestné činy a teroristické útoky. Zde je třeba podotknout, že nelze za měkké cíle považovat jen velkou masu lidí pohybující se na jednom místě. Cílem teroristického útoku může být i jediná osoba, a to je potřeba posuzovat komplexně dle toho, kde se pohybuje, v jakém prostředí, jakou vykonává činnost, význam pro společnost či předchozí incidenty. [3]



Obr. 2. Cíle teroristických útoků v Evropě mezi lety 1998-2014, celkový počet 5297[3]

## 1.5 Závěr

Měkké cíle jsou velice zranitelné, příčinou je žádná nebo velmi slabá ochrana ve veřejných prostorech, kde je možné uskutečnit jakýkoliv násilný útok na cíl, čímž je myšlen například nájezd vozem do davu lidí, střelba, bombový útok, popřípadě útok chladnou zbraní, možnost vědomého roznášení infekčních nebo smrtelných nemocí a jiné. U tvrdých cílů takové nebezpečí nehrozí, protože se jedná například o budovy dobře chráněné fyzickou bezpečností zaměřující se na násilné útoky. Díky zranitelnosti a snadné dostupnosti těchto cílů jsou oblíbeným terčem teroristických útoků. V oblasti ochrany těchto cílů je velmi důležitá prevence a připravenost, aby se tyto útoky zachytily ještě před jejich realizací, nebo aby se minimalizoval jejich dopad, nejen na životy, ale také na majetek a na psychiku společnosti.

## 2 TERORISMUS

Terorismus je v posledních letech velmi diskutované téma, byť kořeny prosazování svých zájmů za pomoci násilných činů a zastrašování sahají daleko do minulosti. Zmínky o těchto činech lze najít už ve starověkých hieroglyfech nebo Bibli, pouze použité prostředky se vyvíjely a měnily až do dnešní podoby. Násilí a strach jsou společné pro téměř všechny typy terorismu (snad s výjimkou kyberterorismu), liší se formou a ta je spjata se společností, na kterou je útok zaměřen.

*„Terorismus je propočítané použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen.“ [14]*

I když definicí pojmu terorismus existuje celá řada, dle České republiky je terorismus jednání, které je motivováno politicky, ideologicky či nábožensky a za pomoci násilí nebo hrozby násilím se snaží vyvolat strach. [15] [16]

### Teroristický skutek

Lze jej chápat jako soubor činů, které mohou ohrozit chod státu nebo mezinárodní organizace a mezi tyto skutky je možné zařadit následující:

- zastrašování obyvatelstva,
- snaha ovlivnit vládu či mezinárodní organizaci ke konání určitých kroků,
- útok na hospodářskou, sociální, politickou či ústavní strukturu, činy jako jsou:
  - útoky na lidský život a psychickou integritu,
  - únosy a zadržování osob jako rukojmí,
  - destrukce významných bodů infrastruktury, útoky na vládní a veřejná zařízení a místa, ničení soukromých a státních majetků za účelem poškození ekonomiky,
  - obsazení dopravních prostředků (letadla, lodě, vlaky...),
  - vývoj, přechovávání či distribuce zbraní a výbušnin (jaderné, biologické či chemické),

- vypouštění nebezpečných látek, zakládání požárů, výbuchů či povodní,
  - přerušení základních zdrojů (voda, elektřina), které mohou vést k ohrožení lidských životů,
  - výhružky ze spáchání výše zmíněných činů,
- vedení teroristické skupiny či působení a podpora této skupiny. [15]

### **Teroristická skupina**

Jedná se o skupinu složenou z více jak dvou osob na delší období, nenáhodně za účelem páčání teroristických činů. [15]

## **2.1 Druhy terorismu**

Terorismus je možné rozdělit do určitých kategorií podle toho, jaké oblasti se týká, v jaké působí oblasti, zda celosvětově či lokálně nebo dle toho, jaké využívá zbraně.

### **Vnitrostátní**

Týká se vnitřních poměrů jednoho státu, nepřekračuje hranice. Může se jednat například o střet politických stran.

### **Mezinárodní**

Jak název napovídá, jedná se o teroristické aktivity překračující hranice jednoho nebo více států. Do tohoto druhu lze zařadit podporování teroristů jiným státem, únosy a atentáty na představitele státu, útoky na diplomatické mise, útoky jedné skupiny v několika různých státech atd.

### **Státní**

Využívají se teroristické metody k likvidaci politických oponentů, může být také zaměřen proti menšinám, náboženským skupinám atd.

### **Subverzivní**

Subverzivní terorismus je podvratný, to znamená, že se využívají metody jako sabotáže, propaganda či infiltrace.

### **Sociální**

Je charakteristický pro krajně levicové skupiny a vzniká ideálně tam, kde je nestabilní ekonomická situace a z ní vyplývající sociální napětí.

**Ekonomický**

V tomto druhu teroristických bojů se využívají nástroje ekonomiky k oslabení vybraného cíle, kterým může být vláda, skupina nebo konkrétní země. Má vést k rozvratu ekonomiky, oslabení obyvatelstva, a nakonec k rozvratu politické moci.

**Ekologický**

Ekologické organizace využívají útoky proti průmyslovým a podobným organizacím, kde hlavním cílem je ochrana přírody a přírodních zdrojů. Lze je chápat i opačně, a to v podobě ničení přírody, otravy vody a dalšími skutky proti přírodě.

**Náboženský**

Prostřednictvím násilných útoků jsou prosazovány náboženské ideologie.

**Kriminální**

V oblasti zájmu jsou kriminální cíle, jejichž důsledky mohou zasahovat až do politických kruhů. Výnosy z kriminální činnosti se používají na financování teroristické skupiny.

**Narko**

Obchod s drogami a aktivity narkomafie jsou využívány pro financování teroristických útoků.

**Kyberterorismus**

Snahou kyberterorismu je destabilizace politického systému, případně jiných zájmů teroristů, prostřednictvím informačních sítí, jejich zneužití či ochromení. Narušování důležitých elektronických systémů, nabourávání se do systémů, jejichž vypnutí může vést ke ztrátám na životech a ohrožení obyvatelstva.

**Jaderný**

Týká se využívání, přechovávání či obchodování s jaderným materiálem či výrobou jaderných zbraní a jejich využití nebo hrozbou jejich použití. Případně použití jaderného materiálu k zamoření zdrojů. [17]

**2.2 Taktické principy terorismu**

Využívání násilí k vyvolání strachu je nepochybně nejefektivnější, když má velikou publicitu, proto teroristé používají určité taktiky, které mají vyvolat kýžený efekt. Když zvolí



správnou taktiku při svém útoku, je pravděpodobné, že výsledný dopad bude ještě výraznější.

### **2.2.1 Princip I: Násilí jako argument**

Zabití lidí či zničené důležité hodnoty pro společnost při útoku nemusí být vždy cílem, ale slouží jako prostředek pro prosazení vlastních myšlenek. Přičemž čím větší a násilnější je útok, tím větší je pravděpodobnost ovlivnění veřejného mínění, politických rozhodnutí atd. [16]

### **2.2.2 Princip II: Výběr ideálního cíle pro propagandu**

Čím důležitější, politicky či společensky, je cíl útoku, tím větší je o něj mediální zájem. To umožňuje vést účinnou propagandu. [16]

### **2.2.3 Princip III: Provokativní útoky**

Pozvolná destrukce státní moci a stupňování násilí je hlavním cílem těchto útoků. Smysl je, že jeden atak vyvolá opatření, která vedou k dalším útokům. Přičemž útoky nejsou zaměřeny na konkrétní cíl. [16]

### **2.2.4 Princip IV: Maximální publicita při minimálním riziku**

Pro výběr nejvhodnějšího cíle je pro teroristy důležitý nejen ohlas, který útok vyvolá, ale také minimalizace rizika dopadení. To vede k výběru takových prostředků, u kterých je nízké riziko dopadení. Proto má využívání bomb stoupající tendenci. Po nastražení je dostatek času na útěk a dosah dokáže být velmi ničivý. [16]

### **2.2.5 Princip V: Překonání obranných opatření díky překvapení**

Žádný objekt není stoprocentně chráněn ani s nejlepšími detekčními prostředky a fyzickou ostrahou. S dostatkem přesných informací a prostředků lze provést útok s využitím momentu překvapení a dosáhnout tak úspěchu. [16]

### **2.2.6 Princip VI: Hrozba násilím**

Samotné útoky jsou velice efektivní na vyvolání strachu ve společnosti, ale stejně efektivní dokáže být i samotná hrozba. V případě dlouhodobého stavu nejistoty a strachu může dojít k narušení hodnot a mezilidských vztahů. [16]

### 2.2.7 Princip VII: Ohrožení civilních osob

Útoky vedené například proti významným osobnostem či vojenským objektům apod. jsou jistě v mediálním zájmu, ale veřejností bývají vnímány tak, že k nim riziko patří a jich samotných se netýká. Naopak extrémně negativně reaguje společnost na útoky na skupiny osob, jako jsou ženy a děti. V takovém případě dokáží zásadně pohnout lidskou psychikou. [16]

## 2.3 Typy teroristických útoků

Typy a formy se během staletí měnily a vyvíjely společně s technologickým pokrokem, společný mají akorát svůj cíl, a to vyvolání strachu či oběti na lidských životech. Může jít například o následující typy útoků:

- *napadení chladnou zbraní (bodné, sečné, tupé apod.);*
- *napadení střelnou zbraní (krátkou, dlouhou);*
- *žhářský útok;*
- *braní rukojmí a barikádová situace;*
- *napadení měkkého cíle davem (násilná shromáždění);*
- *výbušnina v poštovní zásilce;*
- *jedovatá látka v poštovní zásilce;*
- *nastražení imitace výbušniny;*
- *falešné oznámení umístění výbušniny (popř. jiných nebezpečných látek).*
- *výbušnina v zaparkovaném vozidle;*
- *umístění výbušniny do určitého prostoru (bez přítomnosti útočnicka, např. odložené zavazadlo);*
- *únos osoby;*
- *sebevražedný útok s použitím výbušniny;*
- *nájezd vozidla s výbušninou se sebevražedným útočником;*
- *útok nájezdem vozidla do lidí. [7]*

### 2.3.1 Napadení střelnou, chladnou či sečnou zbraní

Při použití střelných či sečných zbraní nedochází k tak velkému materiálnímu poškození, ale počet obětí může být klidně větší. Útočnickova akce může být namířena proti davu lidí, proti

konkrétním osobám, jako jsou politici, umělci nebo podnikatelé. Další skupinou, která může být napadena, jsou příslušníci konkrétních národů nebo oficiální zahraniční návštěvy. [18]

### 2.3.2 Útok vozidlem

Útoky vozidlem jsou vedeny prudkým najetím do davu lidí / budovy či jiného automobilu za účelem zabití. Případně sem lze zařadit i když je ve vozidle bomba a toto je použito na příklad na proražení bariéry. Útoky najetím jsou méně ničivé, jak na majetku, tak na životech ve srovnání s výbušninou. Ale jsou velmi zákeřné, protože jdou velmi těžko zavčas rozpoznat. Zvláště, když se kolem nás pohybuje denně nespočet vozů. Pro teroristy jsou snadno dostupné a nevyžadují žádné zvláštní dovednosti. [19]

### 2.3.3 Bombový útok

Bombové útoky se řadí mezi nejběžnější typy útoků, a to ze dvou hledisek. Zaprvé dokáží napáchat velké škody a zadruhé poskytují pachatelům dostatek prostoru pro útek a minimalizují odhalení. Tedy pokud se nejedná o sebevražedné atentátníky, kterým úniková cesta nemusí dělat starosti. Útoky za použití výbušných zařízení lze rozdělit na útoky proti:

- Osobě či více osobám – umístění bomby na místě s vysokou koncentrací nezúčastněných osob znamená vysoký počet obětí a zraněných a vyvolání značného zájmu sdělovacích prostředků. Útok proti konkrétní osobě je veden v případě, že tato je velmi známá veřejnosti.
- Symbolickým cílům – v tomto případě nejde úplně o co největší destrukci, ale jde o druh upozornění či varování a může vést i ke snížení autority vlády. Často je pokládán za urážku státu, jelikož se jedná o útoky na symboly dané země.
- Významným cílům – cíl sám o sobě není na celém útoku nejpodstatnější, důležitější je následný dopad. Obvykle se útočí na kritická místa infrastruktury, elektrárny, průmyslová centra nebo vládní budovy. Podstatou je zničit cíl, jehož ztráta se těžko kompenzuje.
- Série útoků – využívají se na upozornění na speciální cíle a požadavky. [16]

Výhružky použitím bomby se využívají proti úřadům a různým institucím s cílem vyvolat zmatek a paniku. Jsou velice efektivní zvláště v případě, že v krátké minulosti došlo k úspěšnému bombovému útoku. Využívá se i možnost použití atrapy bomby, která může

být stejně úspěšná jako samotná výhružka. Atrapa se pozná až po jejím zneškodnění, všechna opatření musejí být stejná jako při nálezů pravého výbušného zařízení. [16]

#### **2.3.4 Rukojmí a únosy**

Zadržování rukojmí či únosy jsou využívány teroristy k nátlaku na vládu či k vyvolání jednání o určitých problémech či subjektech, nátlaku na veřejnost i soukromé společnosti. Pro financování svých operací je pak využíváno výkupné za oběti únosu. [16]

#### **2.3.5 Hrozby, zavražďování a vydírání**

Zavražďování a hrozby jsou velmi účinnou zbraní teroristů a jejich dopad je srovnatelný se samotným útokem. Záleží čistě na představitosti aktérů, jakou hrozbu dokáží vymyslet. Naopak vydírání se řadí mezi vysoce efektivní metodu pro získávání prostředků na financování svých aktivit. V oblasti vydírání se lehce stírá hranice mezi teroristou s politickou či jinou motivací a kriminální činností, kde jde profesionálním zločincům jednoduše jen o peníze. [16]

#### **2.3.6 Sabotáže a rozvratné operace**

Tyto aktivity jsou obvykle skrývány pod roušku jiných akcí (například demonstrace) a nejsou tedy s terorismem přímo spojovány. Samotní teroristé se těchto akcí málokdy účastní, a proto využívají sympatizující skupiny či své podporovatele. Cílem sabotáží je vyvolání strachu, zmatku a nejistoty v určité lokalitě. Rozvratné operace jsou systematické a soustavné pokusy o narušení a zničení společenského systému, který vede ke kolapsu stání moci. Smyslem provokací je dokázat neschopnost vládních institucí a zřízení státu. [16]

#### **2.3.7 Dezinformace a propaganda**

Dezinformace a propaganda nejsou považovány samy o sobě za teroristické aktivity, ovšem jejich správné využití a vhodně zvolená strategie dokáže, nebo by měla dokázat, formovat společenské vědomí a jeho posouvání žadaným směrem, měnit veřejné mínění, vyvolat napětí ve společnosti, a to zejména ve sféře sociální, ekonomické a politické. Tyto metody jsou založeny na propracovaném scénáři a jeho dlouhodobém a systematickým využívání. [16]

### 2.3.8 Útoky na významné osobnosti

Vraždy jednotlivých osob majících ve společnosti významné postavení, zastupují politickou sféru, státní moc či jsou činné v odvětví průmyslu či ekonomiky jsou pro teroristy významné pouze tehdy, pokud jsou tyto potenciální oběti dostatečně známé. Možné jsou dvě základní varianty útoku. První je útok na krátkou vzdálenost (zhruba 6 až 8 metrů) a zbraně mohou být chladné, střelné, granáty atd. Podstatný je zde moment překvapení, kdy je skoro nemožné útok odvrátit. Druhou variantou je útok na dlouhou vzdálenost, zde je potřeba mít určité speciální dovednosti a lepší technické vybavení. [16]

## 2.4 Zbraně využívané teroristy

Zbraně, které využívají teroristické skupiny pro své potřeby se v průběhu let měnily a vyvíjely společně s vývojem a rozvojem technologií. K tradičním zbraním se řadily střelné a chladné zbraně. Rozvoj výbušných zařízení nastal až po vynálezu dynamitu roku 1867 Alfredem Nobelem. Dřívější výbušné systémy, které využívaly střelný prach byly nestabilní a riskantní a práce s nimi vyžadovala manipulaci s velkým objemem střelného prachu, což komplikovalo dopravu a utajení takového systému.

Jak je zmíněno výše, rozmach výbušných systémů započal v 19. století a od té doby prošel významným vývojem:

- Roku 1880 provedli ruští anarchisté první experiment s kovovými kontejnery naplněnými dynamitem.
- Američtí Irové vytvořili jednoduché bomby za pomoci lahví s benzínem a látkou, která se zapálila, později známé jako Molotovův koktejl.
- Kolem roku 1880 v Rusku vzniká první dopisní bomba a první úspěšná vražda se odehrála v Transylvánii před první světovou válkou.
- Rok 1908 – první bomba v knize.
- 1906 – v hlavách anarchistů se rodí plán na letecký útok a snaha o sestrojení speciálního letounu. První letecký teroristický útok byl ovšem proveden až v roce 1974 skupinou IRA.
- Automobil byl poprvé použit v roce 1913.
- IRA se také zasloužila o další prvenství v podobě použití automatických zbraní krátce po první světové válce. [16]

Nákup zbraní teroristickými skupinami se uskutečňuje na legálních i černých trzích nebo krádežemi. Díky světovým válkám došlo k rozšíření zbraní po celém světě, vyvíjely se nové technologie výroby a vznikla řada nových výrobků. V poválečném období dochází k velkému vyzbrojování teroristických skupin a k rozvoji výbušnin a jejich miniaturizace, TNT nahradil Semtex. Válečné konflikty umožnily získat teroristům speciální armádní výcvik.

Využívání palných zbraní se také mění a dnes je při výběru důležitá jejich kompaktnost, palebná síla a malá hmotnost. Střední východ či Afrika standardně využívá sovětské Kalašnikovy – AK-47, protože jsou lehké a jednoduché na údržbu. Převážně pro osobní ochranu se využívají pistole, či krátké zbraně jako český samopal Škorpion či ruská pistole Makarov. Pro vlastní útoky se používají zbraně, které mají vyšší palebnou kapacitu, dříve se hojně využívaly staré armádní typy automatických a poloautomatických zbraní, jako americký Thompson 1921, či anglický Sten Mk. Dnes jsou nahrazeny moderními, lehkými a výkonnými zbraněmi. Ve výzbroji teroristů nechybí ani náročnější zbraně, jako například protipancéřové, využívající se proti vozidlům a budovám.

Vývoj jde nezadržitelně kupředu a ve zbrojním průmyslu to není jinak. Konvenční zbraně nemusejí připadat teroristickým skupinám dostatečně efektivní, tak hledají jiné cesty. Do budoucna, nebo už i v současné době, budou strašákem zbraně chemické či biologické. Naneštěstí není vyloučeno ani využívání zbraní hromadného ničení. [16]

## 2.5 Teroristické útoky posledních let

Teroristické útoky, atentáty, vraždy, vyhrožování a zavražďování k prosazování vlastních zájmů a cílů provázejí lidstvo snad od počátku. Někdy jsou úspěšné, jindy se je podaří překazit. Níže je vypsáno několik případů útoků dotáhnutých do konce, jedná se pouze o zlomek toho, co se za poslední roky událo.

- 26. února 1993 – terorista Razmi Yousef (Al-Káida) odpálil bombu v dodávce v podzemních garážích Světového obchodního centra. Přestože plánoval zničení obou věží, došlo jen k poškození garáží a nižších pater. Zabito bylo 6 lidí.
- 11. září 2001 – 19 teroristů (Al-Káida) se zmocnilo 4 civilních letadel, dvě narazila do severní a jižní věže Světového obchodního centra (New York), další do Pentagonu (Virginie, okres Arlington). Poslední letadlo se zřítilo v Pensylvánii dřív, než dorazilo k cíli. Věže se díky nárazu a následnému požáru zřítily. Celkově zahynulo

2977 lidí. Nejvíce v New Yorku - 2753, 184 v Pentagonu a 40 na palubě posledního letadla.

- 11. březen 2004 – bombové útoky na vlaky ve španělském Madridu, při kterých zahynulo 192 osob. Útok provedla místní buňka Al-Káidy.
- 1. září 2004 – zadržování rukojmích na škole v ruském Beslanu, které skončilo po třech dnech masakrem a smrtí 385 lidí.
- 7. červenec 2005 – série sebevražedných útoků zaměřená na cestující hromadné dopravy za ranní špičky v centru Londýna za nimiž stojí islámští extremisté.
- 14. srpen 2007 – série sebevražedných útoků zaměřených proti jezídům ve dvou městech v provincii Ninive. Za útoky stojí pravděpodobně iráčtí sunnité, kteří k útokům využili jeden palivový tanker a tři auta.
- 11. červenec 2011 – útoky vedené Andersem Breivikem, které si vyžádaly 77 životů. První útok provedl pomocí bomby v dodávce v Oslu, která zabila 8 lidí. Druhý vedl palnou zbraní na ostrově Utøya, kde byl právě organizován tábor.
- 7. leden 2015 – střelba v redakci francouzského satirického týdeníku Charlie Hebdo v Paříži. Bratři Saïd a Chérif Kouachi, kteří se hlásili k Al-Káidě, zabili v budově 11 lidí, další obětí byl policista před budovou, při následných útocích zabili ještě pět lidí, a jako poslední čin si vzali rukojmí. Nakonec byli zastřeleni.
- 22. březen 2016 – tři koordinované bombové útoky v belgickém Bruselu byly vedeny na letiště Zaventem a jeden na stanici metra Maalbeek. Zahynulo 32 lidí plus tři útočníci (celkem z pěti, dva byly později zatčeni), kteří se hlásili k Islámskému státu.
- 22. březen 2017 – bleskový útok na Westminsterském mostě v Londýně trval pouhých 82 sekund. Útočník nejprve prorazil autem plot na mostě a najel do skupiny lidí, poté vběhl do New Palace Yard, kde smrtelně pobodal policistu, nakonec byl útočník zastřelen. Celková bilance byla pět mrtvých a na 50 zraněných.
- 14. říjen 2018 – útok v podobě výbuchu kamionu plného domácích i vojenských výbušnin v somálském Mogadišu se stal nejhorším teroristickým útokem země. Zahynulo přes 350 lidí. Za útokem stojí pravděpodobně skupina Al-Shabaab napojená na Al-Káidu. [20]

## 2.6 Závěr

Terorismus není sice hrozbou jen moderní doby, ale v současnosti je větší hrozbou než kdykoli předtím. Vyspělejší komunikační technologie umožňují rychlou komunikaci a domlouvání se. Zbraně procházejí rychlým vývojem, stávají se smrtelnějšími, účinnějšími. Globalizace pomáhá dostat se prakticky kamkoli na světě za krátký čas. Je třeba, aby svět této hrozbě čelil společně a vytvořil bezpečnostní opatření, díky kterým se budou lidé cítit v bezpečí.



### 3 SYSTÉMY TECHNICKÉ OCHRANY

Systémy technické ochrany, ať se jedná o mechanické zábranné systémy nebo poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, jsou prvky, které chrání majetek a osoby obývající daný objekt nebo prostor. Průmyslové i soukromé objekty je v dnešní době potřeba zabezpečit, protože už samotná přítomnost bezpečnostního systému může potenciálního pachatele odradit od vniku do střežených prostor.

Při řešení otázky instalace systémů ochrany je třeba brát v úvahu prostředí, v jakém budou jednotlivé komponenty instalovány a jakým budou vystaveny vlivům. Podle vhodně zvolené třídy a stupně zabezpečení se vybírají jednotlivé komponenty dle specifikací výrobce.

#### Třídy prostředí

Tab. 1. Třídy prostředí [21]

Třída prostředí	Název	Popis + příklad	Rozsah teplot
I.	Vnitřní	Vlivy vyskytující se ve vnitřních prostorech se stálou teplotou – obytné či obchodní	+ 5 °C až + 40 °C
II.	Vnitřní všeobecné	Vlivy ve vnitřních prostorech, kde teplota není stálá – chodby, haly, schodiště	- 10 °C až + 40 °C
III.	Venkovní chráněné	Vlivy prostředí vně objektu, kde nedochází k přímému působení počasí – přístřešky	- 25 °C až + 50 °C
IV.	Venkovní všeobecné	Vlivy prostředí vně objektu, kde jsou komponenty vystaveny přímému působení	+ 25 °C až + 60 °C

## Kategorie zabezpečení

Tab. 2. Stupně zabezpečení [22]

Stupeň zabezpečení	Název	Znalost narušitelů
1.	Nízké	Malá znalost systému, využívají snadno dostupné nástroje
2.	Nízké až střední	Určitá znalost systému, využívají základní sortiment nástrojů a přístrojů
3.	Střední až vysoké	Vyšší znalost systému, využívají úplný sortiment nástrojů a přístrojů
4.	Vysoké	Vysoká znalost systému, mají schopnost zpracovat podrobný plán, mají kompletní sortiment a přístrojů, včetně prostředků na náhradu komponentů systému

### 3.1 Mechanické zábranné systémy (MZS)

Mechanické zábranné systémy jsou základní složkou pro budování ochranného systému prostor a budov, soukromých či průmyslových. U ochrany měkkých cílů se jedná o budovy i venkovní prostory. Systémy znamenají první překážku, kterou musí potenciální pachatel fyzicky překonat, aby se dostal do střeženého prostoru či přímo do objektu. Tyto systémy nejsou nikdy stoprocentně odolné proti překonání, vždy je možné je překonat. Při návrhu systému je proto třeba volit takové prvky ochrany, aby buď odradily pachatele, nebo aby jejich překonávání trvalo dostatečně dlouhou dobu – do příjezdu policie či bezpečnostní služby.

#### Obvodová ochrana

Zajišťuje ochranu prostoru kolem vyhrazeného objektu pomocí tomu určených prostředků, jako jsou ploty, zdi, či využívá přírodní bariéry.

- vstupy a vjezdy – brány, branky, závory, turnikety
- oplocení – drátěné, dřevěné, zděné, bezpečnostní
- doplňkové zábrany – podhrabové systémy, vrcholové zábrany [22]

#### Plášťová ochrana

Dle názvu lze vydedukovat, že zde spadají prvky MZS chránící plášť samotné budovy. Jejich úkolem je chránit všechny možné otvory, kterými se lze dostat do vnitřních prostor. Spadají sem všechna okna, šachty, dveře a další.

- dveře – klasické, bezpečnostní, pancéřové, protipožární

- okna – bezpečnostní fólie, sklo s drátěnou vložkou, lepené / tvrzené / vrstvené bezpečnostní sklo, protipožární vrstvené sklo
- mříže – odnímatelné, pevné, navíjecí, otevírací [22]

### **Předmětová ochrana**

Cílem je ochránit konkrétní předměty či úschovná místa, kde jsou schovány cennosti, finance, ceniny a další drobnější předměty.

- úschovné objekty – skříňové trezory, ohnivzdorné skříně, trezory na zbraně, pokladničky, kartotéky
- komorové trezory – monolitické, kombinované, panelové [22]

### **Speciální ochrana**

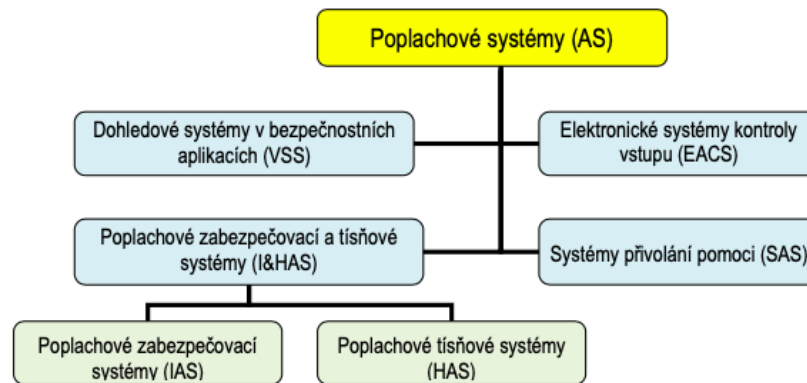
Tento druh ochrany může být viditelný nebo skrytý. Lze využívat chemickou ochranu, například UV prášek a označit důležité předměty neviditelnou cestou. Další možností je využívání kolků, pečeti či plomby. Jelikož se jedná o ochranu předmětů a cenin, a tudíž pro měkké cíle nepoužitelná, je zde uvedena pro doplnění kompletního přehledu. [22]

## **3.2 Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy (PZTS)**

Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, ve zkratce PZTS, se řadí mezi poplachové systémy, společně s kamerovým systémem, systémem kontroly vstupu a systémem přivolání pomoci. Znamená kombinaci detekce vniknutí a tísňového poplachu a je možné jej dělit na poplachové zabezpečovací systémy, které v sobě nemají detekci tísňového poplachu a poplachové tísňové systémy, které naopak nemají funkci detekce vniknutí.

## Poplachový systém

Elektrická instalace mající za úkol detekovat nebezpečí buď automaticky nebo na manuální podnět.



Obr. 3. Klasifikace poplachových systémů [21]

### Poplachový zabezpečovací systém

Tato část systému je určena k detekování a signalizaci přítomnosti narušitele, nebo pokusu o vniknutí do střeženého prostoru.

### Poplachový tísňový systém

Tato funkce systému umožňuje uživateli vyvolání poplachového stavu. [21]

## 3.3 Závěr

Systémy technické ochrany jsou nejen obrannou linií před útoky, ale také slouží jako prevence nebo k odvrácení hrozícího nebezpečí. Díky mechanickým zábranným systémům je možné fyzicky zabránit pachateli, v našem případě teroristovi či teroristické skupině, ke vstupu na jimi vybrané místo. Nebo jej minimálně zpomalit. PZTS (například kamerové systémy), které jsou schopny detekovat narušitele, naopak mohou pomoci tam, kde nelze kontrolovat vstup každé osoby.

## 4 FYZICKÁ OSTRAHA

Fyzická ostraha, kterou má být zajišťována ochrana osob a majetku jinými osobami, je vykonávána pracovníky ze státního sektoru, nebo soukromými osobami v rámci soukromé bezpečnostní služby, případně jednotlivci – živnostníci. Ochrana osob je zajišťována z různých důvodů, hlavním je jistě klientova obava o bezpečí své či své rodiny a blízkých, další skupinou jsou významné osoby, u kterých je pravděpodobné, že by mohly být napadeny, nebo je to také otázka prestiže, protože vlastní ochranka, pokud není přidělena státem, je nákladná záležitost. Fyzická ostraha ovšem neznamená pouze ochranu osoby, ale také ochranu majetku, cenností či uměleckých děl (například na výstavách, vernisážích nebo pro zajištění bezpečného převozu).

### 4.1 Policie České republiky

Policie České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor podléhající ministerstvu vnitra. Byl ustanoven zákonem České národní rady dne 21. 6. 1991. Hlavním cílem tohoto sboru je chránit bezpečnost občanů a majetku, dohlížet na dodržování veřejného pořádku a také předcházení páchaní trestné činnosti. Mezi další povinnosti patří plnění úkolů dle trestního řádu a další v rámci ochrany vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí ze zákona a předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou zahrnuty do právního řádu ČR.

#### **Policii ČR tvoří:**

- policejní prezidium,
- útvary s celostátní působností,
- krajská ředitelství (zákon jich zřizuje 14, působnost je shodná s kraji ČR),
- útvary v rámci krajských ředitelství. [23]

#### **4.1.1 Ochranná služba Policie ČR**

Policejní ochranná služba, jak vyplývá z názvu, poskytuje ochranu osobám a objektům, ale za určitých podmínek a pouze pro vybrané osoby.

- Ochrana a přeprava trvale chráněných ústavních činitelů ČR, činitelům, kteří pobývají na území České republiky, a to na základě mezinárodních dohod a důležitým osobám při návštěvách ČR. Zajišťování osobní ochrany v sobě zahrnuje

soubor opatření, která vedou k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, života a důstojnosti chráněné osoby. Tuto osobní ochranu poskytují vyškolení policisté, ale zapotřebí je důsledná komunikace celé Policie ČR. Jelikož celá ochrana je založena na principu spolupráce.

- Ochrana diplomatických objektů a objektů, které mají zvláštní význam pro bezpečnost a vnitřní pořádek. Jedná se například o Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR, Senát Parlamentu ČR, Ústavní soud ČR a další. Zajištění ochrany probíhá na více úrovních – přijetím režimových opatření, fyzickou ostrahou, vybavením objektu technickými prostředky z oblasti MZS a PZTS.
- Hygienicko-toxikologická ochrana, která má za úkol zabezpečit potraviny pro chráněné osoby a zajistit jejich nezávadnost. [24]

## 4.2 Armáda České republiky

Armáda České republiky je hlavní složka ozbrojených sil ČR spolu s Hradní stráží a Vojenskou kanceláří prezidenta republiky. Vrchním velitelem je prezident České republiky. Armáda má své jasně dané poslání a tím je co nejefektivněji a nejlépe zabezpečit obranu území ČR za využití zásad kolektivní obrany dle článku 5 Washingtonské úmluvy.

Armáda je také zapojena do integrované vojenské struktury NATO, systému obranného, operačního a civilního nouzového plánování. V rámci plánování je také součástí procedurálních a operačních aspektů jaderných konzultací a účastní se společných cvičení a operací s dalšími státy v alianci. V rámci Evropské unie také podstupuje společná cvičení a operace jakožto součást její vojenské struktury. [25]

### 4.2.1 Vojenská policie

Ochranu osob v armádní sféře zajišťuje vojenská policie. Za úkol má ochraňovat a doprovázet ministra obrany a osoby jím určené. Podílí se na zajišťování ochrany delegací na území České republiky, a naopak poskytuje ochranu občanům ČR mimo naše území v místech, kde jsou nasazeny ozbrojené síly ČR. Chrání vojenská dopravní letadla určená pro přepravu ústavních činitelů a osob využívající pro přepravu tato letadla. Zajišťuje ochranu i objektům a okolí souvisejícími s vojenskými letadly, jako jsou objekty pro odbavení a prostory pro vzlety a přistání. [26]

### 4.3 Soukromá bezpečnostní služba

Soukromé bezpečnostní služby (SBS) se svou činností podílejí na bezpečnosti, a to v oblastech ochrany zdraví, života a majetku, omezení vzniku škod a také v prevenci před kriminalitou. SBS svými činnostmi zvyšují bezpečnost a za finanční odměnu poskytují nadstandard služeb, které poskytuje stát, nebo působí tam, kde se stát na bezpečnosti nepodílí. Jedná se o nestátní agentury pracující na komerčním základě.

#### Hlídací služby

Hlídací služby jsou zaměřeny na ochranu majetku a osob na základě koncesní listiny či licence. Mohou být prováděny pro potřebu vlastní organizace či si je mohou objednat právnické i fyzické osoby na smluvním základě. Hlídací služby zahrnují činnosti jako ochrana objektů a zařízení, ochrana osob v objektech, dodržování provozního režimu a další. Tyto služby jsou prováděny pracovníky soukromých bezpečnostních agentur, jejich rozsah a další specifika jsou uvedena ve smlouvě.

Ochranná činnost se vztahuje zejména na movitý a nemovitý majetek, finanční hotovost a cennosti, osoby nacházející se v objektu (které se tam nacházejí legálně), databáze a další informace důležité pro zákazníka.

Pracovníci hlídací služby mají za úkol zasáhnout při zjištění protiprávní činnosti, zalarmovat příslušné síly vzhledem k charakteru hrozícího nebezpečí, udržovat klid, pořádek a bezpečnost v objektu, rozpoznat včas nebezpečí při mimořádných událostech (havárie, požár) a stanovit vhodná opatření k jeho odstranění. Dále se podílí na opatření a prevenci v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Také realizují záchranu a pomoc při úrazech a dalších mimořádných událostech a spolupracují se složkami Integrovaného záchranného systému. [27]

#### Detektivní služby

Detektivní služby jsou činnosti, které zahrnují pátrání po osobách, majetku, narušitelích práva. Dále detektivové chrání majetek, případně pátrají po pachatelích v různých provozovnách, a to ve formě:

- hotelový detektiv,
- detektiv v restauraci,
- detektiv v zábavních provozovnách, kasinech a hernách,

- detektiv v obchodě a obchodních centrech a další.

Mezi služby detektivů dále řadíme zajišťování důkazů pro potřeby soudního řízení, získávání, vyhledávání a třídění osobních informací či majetkových poměrů občanů, fyzických i právnických osob. Pátrání v souvislosti s vymáháním pohledávek. Prevence při ochraně utajovaných informací. Může za jistých okolností také pracovat na rozkrývání protiprávního jednání proti klientovi, ale to za předpokladu, že není spokojený s činností orgánů činných v trestním řízení. Také často spolupracují s advokáty při zjišťování podstatných skutečností důležitých pro mandanta. [27]

### **Technické služby**

V rámci technických služeb jsou soukromými bezpečnostními agenturami poskytovány služby v oblasti projektování elektronických i mechanických zabezpečovacích systémů. Jedná se o montáž, dodávku a provoz těchto systémů (zabezpečovací systémy, elektrická požární signalizace, přístupové systémy, kamerové systémy a další.). Z mechanických systémů pak zajišťují dodávku a montáž zámků, uzamykacích zařízení, rolet, folií, oplocení atd. Z technického hlediska poskytují monitoring statických a pohyblivých objektů. Dále obsluha systémů pro mobilní komunikaci, technická část dohledového a poplachového přijímacího centra (DPPC), kontrolní dozorové systémy, zabezpečení vozidel, zabezpečení perimetru, zajištění datové bezpečnosti, zámečnická a klíčová služba. [27]

## **4.4 Soukromá osoba – Bodyguard**

Bodyguarding, neboli osobní strážce, je činnost spadající do specializovaného druhu soukromé detektivní činnosti. Svou činnost bodyguard provádí skrytě nebo veřejně, a to na základě dohody s klientem, pro kterého pracuje. Najímají si jej lidé při pocitu ohrožení vlastního života, nebo svých blízkých. Jedná se většinou o movitější klienty, protože najmout si osobního ochránce není nejlevnější. Jedná se o celebrity, pro které je vlastní osobní ochránce také známkou prestiže, další jsou podnikatelé, vedoucí a ředitelé firem a společností. Své osobní strážce mají také lidé z podsvětí – důležití lidé organizovaného zločinu. Cena za tyto služby se pohybuje značně vysoko, proto si je mohou dovolit pouze movitější klienti a odvíjí se nejen od doby, kterou má bodyguard strávit se svým klientem, ale také od rizika, kterému je vystaven a které potenciálně klientovi hrozí.

Pro úspěšné vykonávání tohoto povolání musí mít osobní strážce určité schopnosti a vlastnosti. Nejen fyzické, ale také aby si byl schopný zjistit o klientovi všechny dostupné



informace z osobního i profesního života. K tomu jsou zapotřebí perfektní komunikační schopnosti. Také umění plánování např. pro určování nejvhodnějších tras pro přesuny, technické dovednosti pro manipulaci s technikou, znalost jazyků, rychlé rozhodování atd. Těchto dovedností a znalostí je zapotřebí mít co nejvíce, aby se mohl kdykoli přizpůsobit klientovu životu, ať už se chystá běhat nebo na významnou společenskou akci. K tomuto přizpůsobování se musí mít také odpovídající výzbroj, výstroj a vybavení. [17] [27]

#### **4.5 Závěr**

Fyzická ostraha z hlediska ochrany lidského života si vyžaduje vysoký stupeň profesionality nejen ze strany personálů SBS, ochránců z řad státních příslušníků nebo osobního strážce, ale také ze strany klienta. V případě nespolupráce mezi klientem a zaměstnancem může docházet ke zbytečnému ohrožení života, když by došlo k napadení. Plány na ochranu musejí dodržovat všechny zúčastněné strany. Stejná pravidla platí i při ochraně majetku. Vlastníci majetku, kteří mají zájem si jej nechat ochránit, by měli dodržovat doporučení na zabezpečení budovy. V případě fyzické ostrahy je potřeba si vybírat kompetentní a profesionální firmy z oblasti bezpečnosti.

## **II. PRAKTICKÁ ČÁST**

## 5 FÁZE I: PŘED ÚTOKEM

Teroristické útoky je nemožné zcela vymýtit. Dnešní doba však přináší lepší připravenost a lepší protipatření pro možnou redukci provedení teroristického útoku. Prevence proti útokům na měkké cíle ale nemůže ležet pouze v rukách státních orgánů, jako je policie, armáda nebo hasičský sbor, byť na nich leží největší část. Občané, jichž se případné útoky nejvíce týkají, mohou pro sebe a své bezpečí také něco udělat. Počínaje různými kurzy, jako jsou kurzy sebeobrany či první pomoci, až po všímání si svého okolí, čímž mohou přispět k brzkému odhalení blížící se, nebo už vznikající hrozby.

Z technického hlediska je v otázce prevence důležité zabezpečení potenciálních oblastí a míst, kde se vyskytuje větší počet lidí. K zabezpečení bývají využívány bezpečnostní prvky, které by měly být instalovány tak, aby nenarušovaly plynulý provoz a neomezovaly občany či uživatele daného místa nebo objektu.

### 5.1 Protiteroristická opatření

Protiteroristická opatření obecně v sobě zahrnují souhrn opatření a aktivit, které mají vést k prevenci, potlačení a odstranění následků po teroristickém útoku. Zmíněné aktivity jsou v rukách nejen státu, ale také občanů či majitelů objektu, kteří jsou vlastně za daný měkký cíl zodpovědní. V jisté míře je tato protiteroristická politika prosazována v rámci demokratických států. Koordinace konkrétních přístupů a postupů je díky rozdílným názorům, souvisejícími s vnitropolitickou situací, legislativou, zahraničními vztahy, ekonomikou, geografii a dalšími specifiky komplikovaná. Při komunikaci na obecné úrovni se státy v základních otázkách dokáží shodnout.

Jedním z hlavních cílů protiteroristické politiky je odstranění či potlačení problémů, které mohou vést k teroristickým činům, nebo je podněcují. Jedná se ale často o problémy těžko odstranitelné a dlouhodobé. Nicméně zasazování se o dodržování globální protiteroristické politiky může vést k částečnému omezení teroristických projevů, kontrole a snížení dopadů. Dalším z cílů je budování jednotné protiteroristické politiky a vedení protiteroristických operací. Velmi důležitou částí protiteroristické politiky je zpravodajství, tedy získávání informací o plánovaných cílech útoků teroristů či biografická data, informace o teroristických skupinách, jejich taktikách, úkrytech, jaké mají prostředky pro provedení teroristického útoku, kdo jsou jejich podporovatelé atd.

### 5.1.1 Teroristické činy dle zákona

Na základě Českou republikou přijaté Evropské konvence o potlačování terorismu, platné od 15.7.1992 a zpracování jejího znění do Trestního zákoníku České republiky jsou za teroristické činy považovány následující.

- §180 písm. a Trestního zákona – ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla (transformace čl. 1. Haagské konvence z 16. 12. 1970)
- §180 písm. b Trestního zákona – sdělení nepravdivé informace ohrožující bezpečnost za letu (za plavby) (transformace čl. 1. písmene c Montrealské konvence z 23. 9. 1971)
- §180 písm. c Trestního zákona – zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (transformace čl. 1. Montrealské konvence z 23. 9. 1971)
- §216 Trestního zákona – únos (čl. 1. písmene b EKPT)
- §234 písm. a Trestního zákona – braní rukojmí (čl. 1. písmene b EKPT)
- Trestní činy zahrnující v sobě (úmyslné) použití výbušniny, granátu, rakety, automatické střelné zbraně nebo bomby v dopise či balíku, pokud toto použití ohrozí osoby. Při splnění těchto podmínek se jedná nejčastěji o §179 Trestního zákona, čl. 1. písmene e EKPT. Dle čl. 1 písmene f EKPT jsou stíhány pokusy těchto deliktů a formy účastenství.
- Všechny úmyslné násilné trestné činy proti chráněným osobám.
- Trestné činy teroru podle §93 a 93 písmene a Trestního zákona [16]

### 5.2 Preventivní opatření

Nejdůležitějším obranným prostředkem proti teroristickým útokům jsou důkladná preventivní opatření pro předejití dokonání útoku, nebo alespoň minimalizování jeho následků. Při vypracovávání plánů je samozřejmou nutností respektovat objekt samotný a jeho okolí, aby opatření odpovídala jeho specifikám. Nelze vypracovat jeden plán pro ochranu měkkých cílů a ten obecně aplikovat. Je potřeba vypracovat vždy plán individuální. Tyto plány jsou poté návodem, jak postupovat v případě útoku.

Pro efektivní preventivní opatření je důležité plány aktualizovat a přizpůsobovat aktuální situaci. Plány obecně bývají rozděleny do tří částí dle toho, v jaké fázi je útok. Opatření v první fázi, tedy před útokem, vycházejí z vnitropolitické a zahraniční situace a dalších vlivů, na jejichž základě se vytvoří modelové situace, na které se hledá ideální řešení. Dále obsahuje posouzení rizik, analýzu informací, jak připravit a cvičit personál, výzbroj a výstroj či logistiku. Ve druhé části, při útoku, jsou shrnuty přesné postupy, které se musejí dodržet včetně pořadí a harmonogramu. Ve třetí části jsou popsány postupy pro zajišťování stop a pro uvedení místa do původního stavu a odstranění následků. Na závěr se vyhodnocují zkušenosti (pozitivní či negativní) a jejich přeměna ke zlepšení opatření. [16]

### 5.3 Bezpečnostní plán

Bezpečnostní plán by měl být vytvořen individuálně pro každý měkký cíl, kde vzniká důvodné podezření, že by mohl být ohrožen. Ale může být dobře využitelný i na jiné mimořádné události, jako například havárie. V bezpečnostním plánu by neměly chybět detailně popsané hrozby s jejich důležitostmi pro chráněný zájem. Dalším bodem by měl být popis měkkého cíle, jeho bezpečnostní slabiny a silné stránky. Nesmí chybět popsané prvky systému technické kontroly včetně fyzické ostrahy, která by měla procházet pravidelnými školeními, nebo i cvičeními. Bezpečnostní prvky a fyzická ostraha jsou pilíři bezpečnosti, ale pro úspěch celého systému by se na něm měli podílet i zaměstnanci či lidé, jichž se ohrožení týká. Jedině tak bude plán komplexní. V plánu samotném by měly být také uvedeny seznamy kroků, které by se měly udělat v každé situaci. Útoků totiž může být celá řada, od bombového útoku, přes střelce nebo útočníky s chladnou zbraní, po hrozbu, vydírání, útoky za pomoci automobilu a mnoho dalšího.

Bezpečnostní plán by pochopitelně měl sestavovat člověk zkušený, který objektivně a profesionálně posoudí, co daná organizace potřebuje a jak jí zajistit bezpečnost v co nejvyšší míře. Při tvorbě plánu je důležité umět posoudit kvalitu stávající technické ochrany a fyzické ostrahy, nebo tyto prvky umět kvalitně vybrat. Stejně tak je důležité klást velký důraz na režimová opatření a jejich dodržování.

V organizaci by také měla být osoba, která dané problematice rozumí a bude reagovat správně, kdyby došlo k napadení. Bezpečnostní prvky v bezpečnostním plánu by měly sloužit hlavně k odstrašení, zastavení, oddálení překonání nebo včasné odhalení útočníka či útočníků.

V rámci tvorby bezpečnostního plánu, nebo i mimo něj, by měl mít každý objekt vytvořenou operativní kartu, ve které je zaznamenán půdorys daného objektu, pro každé podlaží zvlášť, se všemi vchody a východy, únikovými cestami, označením místa, kde se daný člověk právě nachází, jak se co nejrychleji evakuovat a podobně.

## 5.4 Dotační programy

Aby tíha ochrany měkkých cílů neležela jen na bedrech státu a jeho orgánů, vytvořila vláda dotační program pro ochranu měkkých cílů. Kraje mohou žádat o finance, které mají sloužit k zodolnění veřejných prostranství či škol a školských zařízení. Díky těmto financím je možné zainvestovat do analýzy a vyhodnocení výše ohrožení měkkého cíle, pořádání školení a cvičení, tvorbu bezpečnostního plánu, nákup prostředků mechanického zábranného systému a další. Tyto dotace vyhláší různá ministerstva, nejen vnitra, ale například i zdravotnictví. [28]

## 5.5 Určení cílů

Cílem potenciálního zaměření útoku teroristické skupiny mohou být nejen osoby či skupiny osob, ale také budovy, památky, instituce a podniky, nábožensky důležitá místa a mnoho dalšího. A není podstatné, zda se jedná o instituce vládní či soukromé. Relevantní informace vztahující se k tomu danému cíli je třeba aktualizovat, analyzovat, seřadit a zabezpečit pro používání pouze oprávněnými osobami. Každý podnik či instituce, který by mohl být potenciálním cílem, by měl mít tyto informace vypracovány, nebo si je nechat vypracovat od odborníků v oblasti bezpečnosti a určit osoby, které s nimi mohou disponovat.

### 5.5.1 Charakteristika cílů

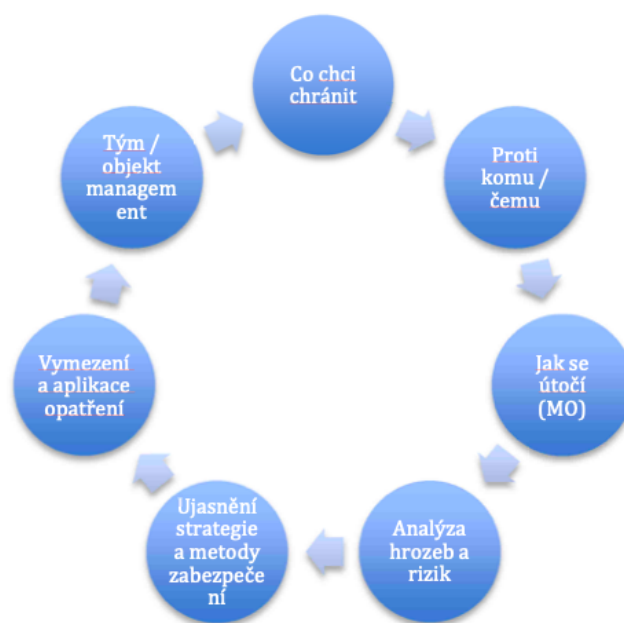
Cíle útoků jsou stanovovány dle svého významu. Ten může mít politický, organizační, technický nebo symbolický charakter. Při stanovování cíle se musí brát v úvahu nejen jeho význam, ale také jeho důležitost z hlediska strategického či pro fungování společnosti. Roli rovněž hraje zaměření a ideologie dané teroristické skupiny. Důležitým aspektem, který je třeba brát v úvahu je úroveň zabezpečení potenciálního cíle společně s kvalitou policie, hasičů, lékařů a dalších složek a institucí a jejich koordinací a rychlostí zásahu. Na všechny části je třeba nahlížet individuálně a zohledňovat specifické podmínky každého potenciálního cíle kvůli správnému vyhodnocení rizik.

### 5.5.2 Charakteristika možných teroristů

Základem pro správné vyhodnocení možných teroristů či teroristických skupin je jejich znalost. Je potřeba mít přehled o jejich možnostech, schopnostech, taktikách a strategiích a používaných metodách. Tato data lze získat z veřejných informačních zdrojů, kterými mohou být tisk, média, časopisy, knihy a další publikace a v současnosti nejvíce samozřejmě internet. Podstatným faktorem při vyhodnocování získaných informací je výběr vhodného personálu, který tyto informace bude analyzovat. Protože jedna strana věci je získání informací, ale druhá je jejich správné vyhodnocení a interpretace. Získaná data mohou pojednávat o aktivitě teroristických skupin v dané oblasti, o jejich podporovatelích, jaké jsou současné trendy v terorismu, jaké metody využívají, jaké mají k dispozici technické prostředky atd. [16]

### 5.6 Stanovení vhodných opatření

Před výběrem vhodných bezpečnostních prvků, ať už elektronických nebo těch fyzicky zabraňujících vstupu, je třeba podstoupit určité kroky, aby celkové zabezpečení vybraného objektu/místa bylo co nejefektivnější. Při navrhování takového zabezpečení je třeba brát v úvahu hlavně chráněný zájem, tedy co chceme ochránit. V první řadě se jedná o zdraví a životy, dále majetek, informace a další. Při ochraně měkkých cílů se jedná o zdraví a životy, ale stanovená zabezpečení je možné využít jako opatření při útocích na majetek, proti narušování veřejného pořádku či jako opatření pro případ technické havárie.



Obr. 4. Postup při stanovování vhodných bezpečnostních opatření [3]

### **Co chci chránit**

Chráněným zájmem u ochrany měkkých cílů je zdraví a životy osob, které se v daném místě pohybují. [3]

### **Proti komu/čemu**

V této fázi se určují potenciální hrozby, určují se konkrétní nepřátelské skupiny a osoby, které by mohly mít motivaci k útoku. Využívají se zanalyzované dosavadní obdobné útoky a úvahy. Pro analýzu je třeba brát v úvahu místo či objekt, jeho specifika, v případě konání akce, kdo významný se jí zúčastní, kdy a za jakých podmínek se bude konat a další. [3]

### **Jak se útočí**

Zdroje ohrožení je potřeba definovat co nejlépe, protože dle nich se pak stanovují konkrétně hrozící způsoby útoku. Po stanovení těchto dvou základních kamenů – zdroje ohrožení a způsoby útoků, následuje sestavení bezpečnostního systému pro měkké cíle. [3]

### **Analýza hrozeb a rizik**

Když jsou specifikovány hrozby, přichází na řadu jedna z metod analýzy hrozeb a rizik a určení, která hrozba je nejzávažnější. Znamená to, že se jí bude bezpečnostní systém věnovat prioritně a bude na něj vyčleněna větší část finančních prostředků. Základním principem analýzy hrozeb je porovnávání pravděpodobnosti realizace hrozeb a míře následků u jednotlivých hrozeb. [3]

### **Vymezení a aplikace opatření**

Na základě předchozích kroků, ujasnění hlavních hrozeb a vhodných bezpečnostních opatření jsou tato aplikována na objekt. Nainstalují se technické prvky, vypracují bezpečnostní plány s preventivními opatřeními a postupy a také postupy, jak se chovat v případě nezabránění útoku/krizové situaci. [3]

## **5.7 Včasné varování**

Volba správné formy komunikace je nezbytná v každé fázi případného útoku, a zvláště v té první. Systém zasílání varovných hlášení o aktuální bezpečnostní situaci nebo bezpečnostních incidentech vybraným subjektům má za úkol zvyšovat efektivnost a rychlost opatření. Včasné varování před možnou bezpečnostní hrozbou také může vést k odvrácení útoku nebo ke zmírnění dopadu.



V rámci vytvoření komunikační sítě mezi různými subjekty existuje stálý poradní sbor Ministerstva vnitra pro ochranu měkkých cílů, který má stanovené stálé (například zástupci institucí) a dobrovolné členy z odborné veřejnosti. Jejich úkolem je výměna informací a sdílení poznatků z praxe ohledně měkkých cílů. Celý uvedený systém je samozřejmě směřován k neustálému zlepšování a zvyšování systému ochrany měkkých cílů.

V rámci organizace je potřeba mít sestavenou komunikační matici, ve které jsou uvedeny například, jména, kontakty, jejich funkce a další. Osoby zde uvedené jsou seznámeny z bezpečnostními informacemi a vědí, kam v případě neočekávané události volat, komu předat informace atd.

### 5.7.1 Detekování podezřelého chování

Cílem detekování pachatelů je jejich včasná identifikace pomocí vyhledávání podezřelých znaků v chráněném prostředí. Celá metoda závisí na znalosti místa, které je chráněno, jeho rutiny a osob, které se v něm pohybují. To znamená, že pro každé prostředí se znaky liší a je potřeba si pokaždé určit, jaká specifika má dané prostředí a co je pro něj normální. Pro ochranu před teroristickými útoky se ke kontextuální analýze přidává i analýza chování útočníků a tvorba různých modelových situací, které by mohly nastat. Při analyzování útočníků se posuzuje, co musí útočník udělat, aby dosáhl svého cíle. Po ujasnění útočnickova chování je možné identifikovat vzorce, které se vymykají rutině a normálu a které je třeba sledovat.

Díky identifikaci podezřelého chování je možné zavčas detekovat případného pachatele a předejít útoku a ohrožení lidí na zdraví a životě. Zkoumá se chování osob, které do daného prostředí patří – zaměstnanci, návštěvníci, důchodci, maminky s dětmi, školáci, úklidoví pracovníci atd., a zároveň jejich zvyklosti – v kolik hodin chodí, kudy, kam mají přístup a další. Kvalifikovaný personál má za úkol znát tento normální stav a postřehnout odchylky.

Ideální situace nastane, když se podaří pachatele detekovat už v počáteční fázi, což je sběr informací o cíli, který může trvat i měsíce. Pachatelé sbírají informace nejen pozorováním, ale i testováním bezpečnostního systému nebo chování ostrahy.

Když je zaregistrováno podezřelé chování, je potřeba vykonat odpovídající reakci, která je odlišná dle toho, v jaké fázi útočník je, zda sbírá informace nebo se chystá zaútočit. Samotný podezřelý znak neznamena, že osoba, která jej vykazuje, je opravdu pachatelem. Proto se musí podezření vyvrátit nebo potvrdit, a to díky pohovoru s danou osobou. [3] [29]

## 5.8 Prvky systému technické ochrany

Systémy technické ochrany se využívají k ochraně objektů nebo prostor před možnými bezpečnostními hrozbami, které mohou být směřovány proti měkkým cílům. Úkolem je vždy možnost snížení úrovně bezpečnostních rizik na úroveň přijatelnou. Také zabránění bezpečnostnímu incidentu a odrazení pachatele od útoku. Pokud se jedná o objekt nebo budovu, bývá zabezpečen ochranou proti vstupu, dále pak může být využito fyzické ostrahy majetku a osob nebo také je možné využít ochrany informačního systému, kterého se využívá například proti úniku dat, jež mohou sloužit k možnému napadení měkkých cílů. Zabránit vstupu pachatele do okolí budovy je možné díky obvodové ochraně, jedná se o vnější mechanické zábranné systémy, do kterých bývá zahrnuto oplocení, brány, závory, ploty mající ostnatý drát, tlakové hydraulické hadice a jiné. Pokud se pachatel dostane přes obvodovou ochranu, nebo pokud žádná není, přichází na řadu plášťová ochrana, která má za úkol zabránit nepovolaným osobám vstupu do budovy. Může se jednat o ochranu formou turniketů a bezpečnostních dveří, zajištění otvorů, kudy by se mohl protáhnout člověk, zajištění skleněných výplní a další. Nakonec se dostává na řadu zabezpečení přímo v objektu.

- kamerový systém – možnost využít uvnitř i vně objektu,
- fyzická ostraha – lidé provádějící fyzickou ostrahu mohou být odstrašujícím prvkem, díky kterému si pachatelé rozmyslí útok, zároveň kontrolují vstup osob a vjezd vozidel do objektu,
- turnikety – pustí do objektu pouze oprávněné osoby,
- detektory plášťové ochrany – aktivují poplach v případě nerušení zastřežených dveří, oken, průlezů či otvorů,
- bezpečnostní dveře a kování – odolné proti zničení, vylomení nebo vykopnutí, a zároveň umožňují vstup pouze oprávněným osobám,
- průchozí detektor kovů – zjišťují přítomnost zbraně u osob procházejícími rámem,
- bezpečnostní rentgen – kontroluje zavazadla osob vstupující do objektu,
- systém kontroly vstupu – je založen na přímé identifikaci osoby, která přes něj chce projít, buď se jedná o některý fyzický aspekt, nebo vyžaduje kód k zapamatování.

Je možné zajistit ochranu ještě před tím, než pachatel vstoupí nebo se přiblíží k objektu nebo na místo konání akce.

- oplocení, závory, betonové zábrany – tyto fyzické prvky slouží k zabránění vstupu na pozemek v okolí objektu nebo vjezdu vozidlem,
- detektory pro hlídání perimetru – tenzometrické, infračervené, mikrovlnné, rádiové, tlakové a další, všechny slouží ke včasnému detekování narušitele.

Možností zabezpečení měkkých cílů je mnoho a neexistuje univerzální návod, jaké zabezpečovací prvky jsou vhodné a které nikoli. Vždy je potřeba posuzovat celý objekt nebo prostor v kontextu s jeho okolím a mírou rizika útoku či napadení a lidmi, kteří se v daném prostoru pohybují.

## **5.9 Možnosti preventivních opatření měkkých cílů**

I samotní lidé, kteří se pohybují na místech s možností útoku, mohou podstupovat určité kroky pro svou vlastní ochranu nebo zmírnění následků případného útoku. Osvěta a různé kurzy se osvědčí i v běžném životě, protože například kurz první pomoci by měl být nezbytností každého člověka. Dalším velmi užitečným kurzem je kurz sebeobrany, který nejen naučí, jak se bránit, případně zneškodnit útočníka, ale může pomoci nabýt sebevědomí a většího pocitu bezpečí na ulicích.

### **5.9.1 Kurz první pomoci**

Poskytnou první pomoc je nejen naší morální povinností, ale i zákon nám udává povinnost pomoci, pokud to není za podmínek, které by ohrožovaly náš vlastní život. Tak je to ve znění zákona č. 40/2009 Sb. dle §150 Trestního zákona. Byť je poskytnutí pomoci ukotveno v zákoně, je velmi těžké odhadnout, jak se lidé zachovají, zvláště když jde o tak stresovou situaci, jako je teroristický útok.

Ať už by se aktéři takovéto události zachovali jakkoli, je nejlepší být na takovou situaci připraven. Vědět, jak poskytnout první pomoc je výhodou v každé oblasti života. Kurzy první pomoci pořádají různé organizace. Například Český červený kříž má celorepublikovou působnost. Své kurzy pořádá prostřednictvím svých Oblastních spolků pro všechny věkové kategorie, v různých délkách i cenových relacích. Jejich nabídku tvoří různě obtížné kurzy, od základů první pomoci po zdravotnického instruktora. [30] [31]

### 5.9.2 Kurz sebeobrany

Kurz sebeobrany se sejde v každodenním životě jako skrytá zbraň, kterou při troše štěstí nebude potřeba použít. Sebeobranu lze chápat jako soubor znalostí z různých oborů, jako je právo, psychologie, taktika a pohybová příprava. Nejedná se tedy pouze o řešení již vzniklého konfliktu. Základ každé správné sebeobrany je v tom vůbec se do nebezpečné situace nedostát, to ale není vždy možné. Proto prvním krokem je takticky zhodnotit situaci a dostat se do správné pozice pro manévrování, udržovat vzdálenost apod. Další velmi podstatnou věcí je zabránit útočníkovi ve vyvolání nežádoucího psychického stavu – psychické labilitě vyvolané těžkou stresovou situací. Základ je udržet racionální uvažování, které umožňují využít správně taktické postupy.

Mezi důležité zásady patří:

- dodržovat si odstup pro možnosti manévrování,
- nechodit do předem prohraného boje = neriskovat zbytečně své zdraví či život,
- jednat razantně, nečestně a nekorektně = nedbat slušného vychování. [32]

### 5.9.3 Příprava na traumatizující událost

Traumatizující událost je taková, která je náhlá, nečekaná, často nezvladatelná a působí velkou silou. Podmínkou je, že člověk se jí musí účastnit buď přímo, nebo jako svědek. Z praxe vyplývá, že lidé se po takové události/útoce dokáží semknout do skupin, z nich vykrytalizuje přirozený vůdce a dokáží si pomoci do doby, než na místo dorazí záchranné složky. Pro vylepšení připravenosti měkkého cíle a zvyšování jeho odolnosti je třeba osvěta a příprava v civilním životě i v práci. [33]

## 5.10 Závěr

V první fázi před útokem se klade důležitost na prevenci. Z hlediska státu je velmi podstatné sledování zájmových skupin za využití informační služby. Díky kvalitním, a hlavně včasným informacím je možné samotnému útoku předejít. Kladen je důraz i na určení potenciálních cílů, jejich možnou ochranu, dotace pro vytvoření projektů na ochranu těchto cílů a stanovení vhodných opatření na ochranu a prevenci. Zmínka je v kapitole i o bezpečnostních systémech, které je možné využít k ochraně před možnými bezpečnostními riziky. Na druhé straně stojí občané, kteří také mohou vyvinout určitou aktivitu, díky níž mohou být připraveni, kdyby došlo k útoku. Navíc se nejedná o přípravu na událost, která snad nikdy

nepřijde, ale například znalost první pomoci je nutnost i do běžného života. Proto je zde zmíněno několik kurzů, tedy možností, které jsou vhodné pro každou osobu, díky nimž bude mít v životě větší rozhled a nabyde lepší sebedůvěry pro případ, kdy by bylo nutné využít například technik sebeobranu nebo pomoci při záchraně života.

## 6 FÁZE II: BĚHEM ÚTOKU

Ve druhé fázi, útok, jsou možnosti chování velmi individuální, záleží na tom, o jaký útok se jedná. V případě bombového útoku je začátek a konec prakticky ve stejném okamžiku. Kdežto únos nebo zadržování rukojmí může mít časové trvání od hodin po týdny nebo i déle. V případě, že se osoby stanou rukojmími, je těžké jakkoli jednat, ale dle mého názoru je nejpodstatnější zachovat klid a neprovokovat únosce, aby nedošlo k unáhlenému ataku a k případným ztrátám na životech. Je tu samozřejmě možnost přemoci pachatele, ale to je velmi individuální, záleží na povaze člověka, na fyzické zdatnosti a dalších aspektech. Riskovat život chce málokdo, a navíc také záleží i na konkrétní situaci.

### 6.1 Lokalizace útoku

Při výběru místa útoku je třeba vycházet z povahy daného objektu či prostoru, které musí být dáno do kontextu s lidmi, kteří se na něm budou nacházet. Jiné bezpečnostní přístupy budou pro venkovní prostory, jiné pro budovy.

#### Objekt

- veřejně přístupné prostory uvnitř objektu
- prostory pro významné osoby (s veřejným či neveřejným přístupem)
- hlavní vstup – kontroly
- vstup pro zásobování, zadní vstup, alternativní vstup
- objekty v těsné blízkosti a blízkém okolí

#### Venkovní prostory/akce

- místo na které se soustřeďuje pozornost
- vstupy a výstupy
- dav
- blízké okolí [7]

### 6.2 Využití systémů technické ochrany

Prvky systému technické ochrany by měly být ve druhé fázi – během útoku, zaměřeny hlavně na včasnou detekci pachatele či pachatelů a rychlé přivolání pomoci.

- kamerový systém – využíván ke včasnému vyhledání útočnicka, pokud fyzická ostraha sleduje neustále obrazovky kamerového systému a zachytí osoby, které by se neměly v prostorách hlídaného objektu pohybovat,
- fyzická ostraha – jejich hlavní předností je využití zraku a pozorování lidí, díky čemuž může zavčas detekovat podezřelé chování nebo opuštěné balíčky či zavazadla,
- tísňová tlačítka – umístění tísňových tlačítek pro rychlé přivolání pomoci by mělo být na strategických místech (v místnosti fyzické ostrahy, na chodbách, v kancelářích), záleží na typu objektu a míry rizika útoku,
- kouřové detektory – pro případ výbuchu nebo žhárství,
- sprinklerová hasící zařízení – tato zařízení složí pro rychlé zahájení hašení požáru,
- protipožární dveře – jejich včasným uzavřením dojde k zamezení šíření ohně do dalších částí objektu,
- elektronické uzamykání dveří – v případě možnosti ovládnutí dveří „na dálku“ je možné odříznout útočnicka od jeho potenciálních obětí a uzamknout ho do příjezdu ozbrojených sil,
- venkovní a vnitřní sirény – pro rychlé upozornění osob před nebezpečím, nebo mohou odradit další útočníky od útoku.

### 6.3 Run, Hide, Fight

Pokud dojde k teroristickému útoku, či obecně útoku na měkké cíle, je velmi těžké zachovat chladnou hlavu, byť je to velmi individuální a záleží na nastavení každého člověka. Pro každý případ je dobré mít alespoň základní povědomí o tom, jak se zachovat v případě, že by došlo k napadení.

K tomuto účelu je nejvhodnější využít taktiky Run, Hide, Fight, popřípadě Tell. V překladu to znamená Uteč, Schovej se, Bojuj / Volej pomoc. Tento princip vznikl v americkém Texasu a Evropa jej převzala a upravila dle místních podmínek.

#### Obecná pravidla

Nejdůležitější je si pamatovat tři kroky. První – utečte. Druhý – schovejte se, pokud nemůžete utéct. Třetí – bojujte, a to v krajním případě, pokud nezbyvá jiná možnost.

Pokud se dostanete do blízkosti útočníka:

- Pokud je možnost únikové cesty, utečte.
- Rozhodně se nevracejte a neberte své osobní věci.
- Po cestě pomozte ostatním s útěkem, pokud nechtějí jít, nechte je.
- Když potkáte lidi vstupující do nebezpečné zóny, varujte je.
- Z bezpečného úkrytu zavolejte pomoc.

Pokud se musíte schovat:

- Zabarikádujte se – zamkněte a zablokujte dveře.
- Vyberte si pevný úkryt, schovejte se za pevné předměty.
- Vypněte si zvuky na mobilním telefonu.
- Zůstaňte potichu.
- Volejte pomoc, pokud to situace dovolí

Pokud musíte čelit útočnickovi tváří v tvář:

- Snažte se útočníka zneškodnit.
- Jednejte rychle, agresivně a maximálně efektivně.
- Využijte cokoli, co by mohlo sloužit jako zbraň. [34]

**Útok s využitím střelné zbraně**

- Dostat se z dosahu střelců – pokud jsou v budově, snažit se opustit ohrožované místo.
- Uvnitř budovy se nezdržovat blízko oken a snažit se krýt za nábytkem.
- Nevyužívat pevné telefonní linky.
- Zachovat v co nejvyšší míře klid a rozvahu.

**Ohlášení nebezpečné látky/bomby**

- Zachování klidu a rozvahy, nevyvolávat v žádném případě paniku.
- Nedotýkat se předmětu/balíčku.
- Otevřít okna a dveře a v případě možnosti zatáhnout žaluzie a závěsy.
- Opustit v poklidu budovu.



- Držet se pokynů majitele objektu či bezpečnostních složek. [35]

## 6.4 Závěr

Ve druhé fázi, během útoku, je velmi těžké zachovat chladnou hlavu. Pomoc je minuty po útoku teprve na cestě a nikdo neví, zda už nebezpečí pominulo, nebo ještě přijde další vlna. V této fázi je zachování klidu rozhodující hlavně pro správné posouzení situace a výběr nejvhodnějšího úkrytu. Rychlá reakce znamená rozdíl mezi cestou do úkrytu a možným zraněním. Správně nastavený bezpečnostní systém je také klíčový pro včasné zahájení evakuace, varování, přivolání pomoci, a hlavně odhalení pachatele. Samotná detekce pachatele není zárukou úspěchu, důležitá je i správná a pohotová reakce.

## 7 FÁZE III: PO ÚTOKU

V poslední fázi, po útoku, je důležité zhodnotit situaci. To je pro běžného občana pochopitelně velmi obtížné, je to vypjatá situace, chaos, šok, panika. S těmito situacemi si umí poradit záchranné složky, které bývají na místě sice velmi rychle, ale nikoli okamžitě. V rámci času do příjezdu záchranářů mohou nezraněné osoby pomoci ostatním a poskytnout první pomoc. Měly by ale myslet v první řadě na své bezpečí, protože v případě vlastního zranění by znamenaly více práce pro záchranné složky.

### 7.1 Komunikace se záchrannými složkami

Když se na místo útoku dostaví záchranné složky integrovaného záchranného systému, je třeba poskytnout věcně informace o aktuálním stavu pro urychlení prací a zmírnění dopadu vzniklé situace. Spolupráce správce objektu a zúčastněných osob s Policií ČR, hasiči a zdravotnickou záchrannou službou umožňuje efektivní řešení vzniklé situace a rychlejší poskytnutí zdravotnické péče.

Na komunikaci se složkami IZS lze nahlížet i z opačného konce. Díky spolupráci je možné vytvořit lepší bezpečnostní plány, mohou pomoci při rozvoji bezpečnosti. Je možné požádat o prohlídku místa/objektu, o podílení se na přípravách akcí, konzultovat své postupy pro mimořádné situace, podělit se o některé podstatné informace (např. plány budov) apod. [7]

### 7.2 Otázky, které je třeba zodpovědět

Když dojde k tak neočekávané situaci, jako je útok, teroristický nebo jinak násilný, je potřeba si položit několik otázek z různých úhlů pohledu. Po zodpovězení otázek by mělo následovat jejich vyhodnocení a vyvození závěrů.

#### Z pohledu majitelů napadeného objektu / akce

- Jak velká škoda vznikla na zdraví, životech a majetku?
- Bude obnovitelný provoz v plné míře?
- Kdy bude moci být obnoven provoz?
- Budou se chtít zaměstnanci vrátit?
- Je možné nebo nutné poskytnout zaměstnancům nějakou pomoc, například psychologa?
- Je bezpečné obnovovat provoz na daném místě?

- Kolik finančních prostředků bude potřeba pro obnovu poškozeného místa?
- Existuje dostatek financí pro obnovu?
- Lze uplatnit pojištění proti takovému napadení?
- Jak zajistit bezpečnost do budoucna?
- Bylo možné útoku zabránit?
- Byl objekt/akce dostatečně zajištěn?
- Která bezpečnostní opatření selhala?
- Jaká bezpečnostní opatření by takovému útoku zabránila, případně jej zmírnila?
- Jak zajistit finančně či pracovní zaměstnance po dobu, kdy není možné se vrátit na pracovní místo?
- Je reálné vyřešit logistiku při umožnění práce z domu?
- Kdo provede analýzu stávající situace a přinese doporučení a zlepšení pro budoucnost? Bude se jednat o osobu ze zaměstnanců nebo o externí firmu, která se zabývá zabezpečením?

### **Z pohledu zaměstnanců**

- Kdy se budu moci vrátit do práce?
- Chci se vrátit na místo, které bylo napadeno?
- Může se incident opakovat?
- Bude do budoucna zajištěna větší bezpečnost?
- Budou použity technické prostředky, které by mohly zabránit nebo zmírnit možný útok?
- Existuje možnost práce z domova?
- Jak zajistit, abych se cítil/a na daném pracovišti bezpečně?
- Potřebuji vyhledat pomoc psychologa, který pomůže zvládnout stres a strach ze vzniklého útoku?

- Existuje pojištění v případě nečekaného útoku na pracoviště, ve kterém pracuji? Na nečekané události a případně plnění v případě neštěstí nebo zdravotního úrazu při útoku.

### 7.3 Obnova škod

Obnovování škod po útoku může trvat celé roky a musí se do něj zahrnout mnoho faktorů. Z hlediska majetkové škody se odvíjí od dané situace, která nastala, může se jednat o škodu pouze na majetku, což mohou být opravy v řádu několika dnů, měsíců či let. Tato škoda zajistí chvilkové uzavření celého objektu, popřípadě částečné uzavření objektu anebo dlouhodobé uzavření podniku. To by vedlo k velké ekonomické ztrátě a bylo by vhodné pro majitele popřemýšlet, zda se nevyplatí pronajmout prostory po dobu rekonstrukce stávajících. Nejedná se pouze o obnovování materiálních škod na objektech a zařízeních. Do škod se musí zahrnout i lidské faktory, což mohou být například poškozená psychika zúčastněných osob, doba, než se pracovníci vrátí do práce, případně doba, než se najdou noví zaměstnanci. Ztráty při zastavení provozu či výroby. Ve vážných případech přesunutí celé organizace na jiné, bezpečnější místo nebo úplný zánik organizace. Zajistit obnovu materiálních škod je rychlejší než napravit lidskou psychiku, se kterou takovýto útok může velmi silně zamávat. Proto je potřeba se zaměřit nejen na zjevné, viditelné ztráty, ale také poskytnou psychologickou podporu účastníkům incidentu, nebo i jejich blízkým.

### 7.4 Určení dopadu, analýzy, nová opatření

Pokud dojde k dokonání teroristického útoku, je třeba vyhodnotit jeho celkový dopad a vzít si z něj potřebné poučení pro úpravu bezpečnostního plánu, aby se taková situace nemohla opakovat. Analýzu dopadu je možné provádět v několika rovinách:

- dopad na životy a zdraví – vyhodnocení množství osob a závažnost jejich zranění,
- na objekt – hodnocení technického stavu objektu i vlivu na provoz,
- finanční dopad – je možné se na něj dívat ze dvou pohledů, a to z krátkodobého hlediska (rekonstrukce, dočasné omezení provozu atd.), nebo z dlouhodobého (dopad na návštěvnost, ekonomiku oblasti atd.),
- dopad na psychiku zúčastněných osob a společenství. [7]

Po zanalyzování situace a vyhodnocení závěrů je nutné tyto zapracovat do bezpečnostního plánu. Aby se v budoucnu mohlo předejít podobnému incidentu. Je možné navrhnout další

bezpečnostní prvky, ať už ze skupiny mechanických zábranných systémů nebo PZTS, více kontrolovat vstupy a vjezdy a mnoho dalšího. Pro zajištění větší bezpečnosti do budoucna je možné připravit školení pro zaměstnance či pracovníky fyzické ostrahy, zajistit společné cvičení s bezpečnostními složkami, vytvořit nové postupy pro případ útoku, vyhodnotit opět hrozby a popřemýšlet o prioritách.

## 7.5 Závěr

U posední fáze, po útoku, záleží na tom, kolik času od napadení uběhlo. V prvních minutách a hodinách je důležitá rychlá reakce a jednání pro záchranu vlastního života a poté při pomoci ostatním zúčastněným. A také při kooperaci se záchrannými složkami, kdy je důležité, než dorazí, nejen poslouchat jejich pokyny koordinované přes telefon, ale umět i věcně popsat situaci. To pomůže k rychlejším záchranným pracím. Po zásahu záchranných složek přichází na řadu obnova poničeného místa, a hlavně analýza útoku, aby bylo možné se z něj poučit a předejít podobnému napadení v budoucnu.

Některé systémy technické ochrany v této fázi už nefigurují, ale je potřeba se jimi zabývat, najít, proč nefungovaly, zda byly nedostatečné a jaké další zařadit, aby se situace už neopakovala. Celková analýza útoku, zodpovězení správných otázek a vyvození závěrů vede odborníky na bezpečnost k vylepšení bezpečnostního plánu. Tím se dostáváme opět na začátek, do první před-útokové fáze.

## 8 KONKRÉTNÍ OBJEKT – OBCHODNÍ GALERIE

Jako modelový objekt jsem vybrala nově postavený obchodní dům v centru středně velkého města. Jedná se o nově vybudované obchodní centrum, kde se nachází celkem 26 obchodů a řada služeb, včetně hotelu a wellness. Parkování je zde zajištěno v podzemním prostoru se 157 místy.

### 8.1 Popis objektu

Obchodní galerie se nachází ve středu města v těsné blízkosti autobusového a vlakového nádraží. Má tři podlaží, z nichž první dvě obsahují obchody a služby, v posledním je hotel, bowling, wellness, 5D kino a rychlé občerstvení. Parkování je umožněno v podzemní garáži. Budova má v přízemí prosklené rohy, kde se nacházejí obchody a jedna kavárna. Vstup je zajištěn čtyřmi vchody, na každé straně budovy, na poslední straně je vjezd do podzemní garáže, a tudíž je vchod uvnitř budovy. V těsné blízkosti se nachází další, menší objekt, kde zatím není možné přesně určit jeho specifikaci, pravděpodobně bude v budoucnu sloužit jako místo rychlého občerstvení.

### 8.2 Silná a slabá místa

Každý objekt má silná a slabá místa, stejně tak je tomu i u této obchodní galerie. Při posuzování jsem vycházela z vědomostí nabytých při studiu a z vlastního pozorování.

#### Silné stránky

- Dva vchody chráněné proti najetí vozidlem, do prvního vchodu vedou schody, což znatelně zabraňuje nájezdu vozidla a do druhého se vstupuje z vyvýšeného prostranství, kde je najetí vozidlem také nereálné,
- kamerový systém na všech rozích budovy, monitorující pohyb osob v daném prostoru, každý obchod pak má vlastní kamery,
- pracovních fyzické ostrahy, který prochází mezi lidmi, jehož úkolem je všimnout si neobvyklé situace,
- detektory kouře, sprinklerové hasící zařízení, důležité pro včasné ohlášení možného kouře či požáru,

- bezpečnostní dveře do prostor, které nejsou určeny pro návštěvníky, ale pouze pro vstup personálem, místnosti pro personál jsou zabezpečeny elektronickým zámekem, tedy by se v těchto zde neměl pohybovat někdo, kdo nemá oprávnění ke vstupu,
- umístění ve středu města, blízko policejní stanice, což umožňuje rychlý dojezd policie a možnost rychlého zásahu i ostatních IZS,
- vjezd do podzemní garáže je nutný přes závoru, což díky zpomalení vozidla před závorou daného řidiče včetně vozidla a SPZ (státní poznávací značky) zaznamená do kamerového záznamu, další výhodou je, že je v těchto místech umístěna místnost obsluhy.

### Slabé stránky

- Možnost najetí vozidlem přímo do budovy z jednoho z vchodů, protože před budovou není například žádná betonová bariéra ve tvaru okrasných sloupků nebo jiného tvaru, která by zpomalila nebo zastavila úplně nájezd do vchodu,
- podzemní garáže přímo pod budovou, což je například vhodné pro bombový útok,
- pouze jeden pracovních fyzické ostraha, kterému trvá 10-15 minut, než projde svůj okruh (většinu zabere přízemí, pár minut trvá obhlídka prvního poschodí),
- fyzická ostraha má k dispozici pouze vysílačku, s budoucím útokem by si sama neporadila,
- sezónní zahrádka je umístěna na rohu budovy přímo u křižovatky, vedle vjezdu do garáže, ohraničena je pouze několika květináči, které by nájezdu do sedících osob občerstvujících se na zahrádce nezabránilo,
- přes silnici jsou umístěny domy, kde se nachází kanceláře a byty, ze kterých je dobrý výhled na galerii, mohlo by být tedy vhodným místem pro střelce,
- na protější výškové budově jsou umístěny kamery, které jsou veřejně přístupné na webových stránkách, je tedy možné živě sledovat obchodní galerii.

## 8.3 Možnosti zabezpečení

Možnosti zabezpečení obchodní galerie proti útoku jsou rozděleny do tří fází.

### Před útokem

- Zajistit dostupné vchody proti nájezdu vozidlem betonovými zábranami,

- zabezpečit zahrádku kavárny betonovými bloky – například ve formě květináčů nebo okrasných betonových patníků,
- zajistit více členů personálu fyzické ostrahy, kteří by vlastnili pro pracovní činnost bezpečnostní prvky a působili by na osoby výstražněji a vyvolávali odrazující dojem,
- zvýšit ostrahu minimálně v době „peak time“,
- rozšířit trasu fyzické ostrahy i na venkovní prostory,
- zajistit školení personálu – jak rychle reagovat, detekce podezřelého chování atd.
- vytvořit kvalitní bezpečnostní plán a operativní karty pro každé podlaží – důležité pro zasahující bezpečnostní složky,
- vytvořit koordinační plán, ve kterém budou uvedeny dopředu stanovená rozhodnutí pro případ útoku spolu s odpovědnými osobami a koordinací jejich postupu,
- sestavit evakuační plán a pověřit odpovědné osoby za evakuaci,
- nasmlouvat psychology na pomoc v případě útoku,
- pořádat společná cvičení s Policií ČR
- zajištění dodržování režimových opatření, provozuschopnost bezpečnostního systému a jeho částí, zajištění jejich funkčnosti
- nákup detektoru výbušnin – v případě nálezu opuštěného předmětu nebo podezřelého vozidla.

### **Během útoku**

- Instalace panikových tlačítek – přesné vyznačení umístění tlačítek pro rychlou lokalizaci místa, kde k aktivaci došlo,
- nákup sirén a alarmů – v případě útoku by upozornily všechny osoby v objektu.

### **Po útoku**

- Analýza škod, vyvození závěrů pro úpravu bezpečnostního plánu,
- pomoc psychologa pro zaměstnance a zúčastněné osoby,
- obnova škod po incidentu.



Jak je uvedeno výše, je jasné, že největší část při ochraně objektu, v tomto případě obchodní galerie, zabírá prevence. Díky kvalitním plánům a postupům, pečlivě zvoleným bezpečnostním prvkům a školením zaměstnanců je možné rizika minimalizovat a odradit útočníka, případně minimalizovat škody.

#### **8.4 Závěr**

Obchodní galerie je svým umístěním v centru města snadno dostupná i vzhledem k přímému sousedství s vlakovým a autobusovým nádražím. Byť je útok, zvláště teroristický, na tento objekt málo pravděpodobný, a obecně v České republice našťastí neprobíhají (skoro žádné) teroristické útoky, není radno takové nebezpečí podceňovat. Sice se jedná o menší město, ale například psychicky narušení jedinci se mohou vyskytovat a zaútočit kdekoli. Vhodností je být připraven na jakýkoliv útok. Každé nákupní centrum by tedy mělo být zabezpečeno proti možným útokům, které by mohly nastat, ať ze strany aktivního střelce, bombového útoku, nájezdu vozidla do davu lidí atd. Obchodní galerie se stává s velkým davem lidí málo kontrolovatelnou, a proto je důležité zvolit veškeré možnosti potřebné pro co nejdůkladnější zabezpečení.

## ZÁVĚR

Problematika měkkých cílů je velmi obsáhlá oblast, kterou je potřeba neustále rozvíjet a aktualizovat podle současných podmínek v naší republice i ve světě. Koncepce bezpečnostních plánů pro ochranu měkkých cílů nemůže být jednotná a univerzální, protože možných druhů cílů je celá řádka, každý je jiný a chrání jiné druhy osob. Společnou mají hlavní myšlenku, a to zajistit ochranu zdraví a života osob pohybujících se v daném objektu či na dané akci.

Rozdělení opatření dle fází útoku je podstatné hlavně z toho důvodu, že v každé fázi jsou klíčové jiné aspekty. V první fázi zaměřené na prevenci je důležité soustředit se na hrozby a dle nich sestavit opatření, která tyto hrozby odvrátí nebo minimalizuje. Poslední fáze, kdy už je po útoku, se naopak nesoustřeďuje na hrozbu jako takovou, ale analyzuje a hledá důvody selhání opatření vytvořených v první fázi. Prostřední fáze, která může trvat pouhý okamžik, vyžaduje hlavně rychlé rozhodování a co nejrychlejší likvidaci útočníka. Pokud se nejedná o bombový útok vedený sebevražedným atentátníkem.

Každý měkký cíl by si měl uvědomit, že nelze spoléhat pouze na služby ozbrojených složek, jako je Policie ČR, ale že se musí naučit chránit sami sebe a lidi pohybující se na daném místě. Ministerstvo vnitra sestavilo několik dokumentů, které se touto problematikou zabývají a dle kterých mohou bezpečnostní pracovníci sestavit bezpečnostní plán sobě na míru a dle svých potřeb a míry rizik. Na podporu těchto aktivit si mohou majitelé měkkých cílů zažádat o dotace a dostat finanční injekci na lepší a vyspělejší zabezpečení svého objektu/akce.

V závěru bakalářské práce se uvádí příklad konkrétního objektu s uvedením jeho silných a slabých stránek dle mého posouzení. Stejně tak jsem posoudila i zabezpečení, které vycházelo z pozorování při návštěvě daného místa. Nakonec jsem sepsala několik řádek ohledně možného vylepšení zabezpečení.

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala teorií související s měkkými cíli, se základními pojmy, popsán je zde také terorismus, jeho druhy, taktiky včetně uvedení příkladů útoků posledních let. Také jsou zde vysvětleny pojmy pojícími se k systémům technické ochrany a na konec teoretické části je uvedena fyzická ostraha a její možnosti. Praktická část je pak zaměřena jednotlivé fáze útoku s popsáním možností, co je ve každé fázi možné dělat. Poslední kapitola je pak zaměřena na konkrétní objekt a popsání silných a slabých stránek včetně návrhu možných vylepšení.

**SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**

- [1] Bezpečnostní hrozby. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2019 [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>
- [2] Ochrana měkkých cílů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>
- [3] KALVACH, Zdeněk. *Základy ochrany měkkých cílů - metodika*. Praha, 2016.
- [4] Bezpečnostní standard k ochraně jednoho z měkkých cílů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/terorismus-web-dokumenty-bezpecnostni-standard-k-ochrane-mekkych-cilu-pdf.aspx>
- [5] Strategie České republiky pro boj proti terorismu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2013 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>
- [6] Systém vyhlášení stupňů ohrožení terorismem. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/terorismus-web-dokumenty-system-vyhlasovani-stupnu-ohrozeni-terorismem-pdf.aspx>
- [7] KALVACH, Zdeněk a Benedikt VANGELI. *Vyhodnocení ohroženosti měkkého cíle* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2018 [cit. 2020-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/vyhodnoceni-ohrozenosti-mekkeho-cile.aspx>
- [8] BEN DAVID, Gabriela. *Metodika koordinace měkkého cíle pro fázi po bezpečnostním incidentu* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/metodika-koordinace-mekkeho-cile-pro-fazi-po-bezpecnostnim-incidentu-aneb-jak-se-vyrovnat-s-nastalou-situaci-g-ben-david.aspx>
- [9] Bezpečnostní plán měkkého cíle. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2019 [cit. 2020-08-06]. Dostupné z:

- <https://www.mvcr.cz/cthh/soubor/bezpecnostni-plan-mekkeho-cile-nove-2-b2-samostatne-strany-pdf.aspx>
- [10] Měl jsem strach ze zmanipulovaných migrantů, vysvětlil senior kácení stromů na koleje. *Česká televize* [online]. [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2698646-mel-jsem-strach-ze-zmanipulovanych-migrantu-vysvetlil-senior-kaceni-stromu-na-koleje>
- [11] Mladá žena zavraždila studenta – chránil spolužačku. *Česká televize* [online]. [cit. 2020-07-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1013782-mlada-zena-zavrazdila-studenta-chranil-spoluzacku>
- [12] Střelba v Uherském Brodě: Zabiják si nechal poslední kulku pro sebe. *Česká televize* [online]. [cit. 2020-07-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1704445-strelba-v-uherskem-brode-zabijak-si-nechal-posledni-kulku-pro-sebe>
- [13] Měsíc po střelbě v ostravské nemocnici. Kriminalisté mají „náznaky motivu“. *Česká televize* [online]. [cit. 2020-07-27]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/3025922-mesic-po-strelbe-v-ostravske-nemocnici-kriminaliste-maji-naznaky-motivu>
- [14] Definice pojmu terorismus. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2020-07-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>
- [15] Definice terorismu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/definice-terorismu.aspx>
- [16] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I*. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-1-7.
- [17] LAUCKÝ, Vladimír a Rudolf DRGA. *Speciální technologie komerční bezpečnosti*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2012. ISBN 978–80–7454–146–9.
- [18] Typologie terorismu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2020-07-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/typologie-terorismu.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- [19] Jak se bránit motoristickému terorismu / útoku vozidlem? *Top Army Shop* [online]. [cit. 2020-07-27]. Dostupné z: <https://www.top-armyshop.cz/magazin-obrana-utoku-vozidlem>

- [20] Terrorism timeline. *Since 9/11.com* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: [https://since911.com/explore-911/terrorism-timeline#jump\\_time\\_item\\_576](https://since911.com/explore-911/terrorism-timeline#jump_time_item_576)
- [21] VALOUCH, Jan. *Projektování bezpečnostních systémů*. Druhé. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2019. ISBN 978-80-7454-858-1.
- [22] IVANKA, Ján. *Mechanické zábranné systémy*. Druhé. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014. ISBN 978-80-7454-427-9.
- [23] Policie České republiky. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>
- [24] Ochranná služba Policie ČR. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-policie-cr.aspx>
- [25] Armáda České republiky se představuje. *Armáda ČR* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5090>
- [26] Úkoly a působnost. *Vojenská policie* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <http://www.vp.army.cz/ukoly-pusobnost>
- [27] IVANKA, Ján. *Systemizace bezpečnostního průmyslu*. Páté. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2014. ISBN 978-80-7454-410-1.
- [28] Vyhlášení Dotačního programu pro zvýšení ochrany veřejných prostranství a objektů (akcí) veřejné správy, škol a školských zařízení jako měkkých cílů - 2020. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/vyhlaseni-dotacniho-programu-pro-zvyseni-ochrany-verejnych-prostranstvi-a-objektu-akci-verejne-spravy-skol-a-skolskych-zarizeni-jako-mekkych-cilu-2020.aspx>
- [29] Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2017 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/koncepce-ochrany-mekkych-cilu-pro-2017-2020-pdf.aspx>
- [30] Zákon č. 40/2009 Sb. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast2>

- [31] Výuka a poskytování první pomoci. *Český červený kříž* [online]. [cit. 2020-07-13]. Dostupné z: <https://www.cervenyriz.eu/cz/pp.aspx>
- [32] NÁCHODSKÝ, Zdeněk. Zásady pro inteligentní sebeobranu. *Bílý kruh bezpečí* [online]. [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/prevence/zasady-pro-inteligentni-sebeobranu/>
- [33] JELŠOVSKÁ, Katarína. *Psychologické aspekty řešení krizových situací* [online]. Opava, 2013 [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: <https://www.slu.cz/file/cul/9087bc7b-f4ed-4407-93bd-311275b25eb1>
- [34] Run, Hide, Tell, Fight. *M2C* [online]. 2018 [cit. 2020-08-06]. Dostupné z: <https://www.m2c.eu/cz/run-hide-tell-fight/>
- [35] Jak řešit krizové situace. *Čížkovice* [online]. [cit. 2020-07-19]. Dostupné z: [https://www.cizkovice.cz/e\\_download.php?file=data/editor/75cs\\_2.pdf&original=Krizové+situace.pdf](https://www.cizkovice.cz/e_download.php?file=data/editor/75cs_2.pdf&original=Krizové+situace.pdf)

**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

MZS	Mechanické zábranné systémy
IZS	Integrovaný záchranný systém
PZTS	Poplachové zabezpečovací a zábranné systémy
UV	Ultrafialový
EKPT	Evropské konvence o potlačování terorismu
ČR	Česká republika
SBS	Soukromá bezpečnostní služba
CCTV	Kamerový systém (Closed-circuit television)
DPPC	Dohledové a poplachové přijímací centrum
NATO	Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organization)

**SEZNAM OBRÁZKŮ**

<i>Obr. 1. Grafické znázornění jednotlivých stupňů ohrožení [6] .....</i>	<i>17</i>
<i>Obr. 2. Cíle teroristických útoků v Evropě mezi lety 1998-2014, celkový počet 5297[3] ...</i>	<i>21</i>
<i>Obr. 3. Klasifikace poplachových systému [21] .....</i>	<i>36</i>
<i>Obr. 4. Postup při stanovování vhodných bezpečnostních opatření [3] .....</i>	<i>47</i>



**SEZNAM TABULEK**

Tab. 1. Třídy prostředí [21] .....	33
Tab. 2. Stupně zabezpečení [22] .....	34

